

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 122, ЧИСЛО 29, П'ЯТНИЦЯ, 17 ЛИПНЯ 2015 РОКУ

1893

Vol. 122, No. 29, FRIDAY, JULY 17, 2015

\$2.00

АНТИКОРУПЦІЙНІ ПАРАДОКСИ

„Звільнити під заставу...”

Петро Часто

В Україні, де вся державна машина тримається на корупційних зв'язках, тобто на змові і круговій поруці продажного чиновництва, діє – на тлі нібито щирих закликів до боротьби з хабарниками – такий „чудовий” і вповні законний засіб сприяння їм, як звільнення під заставу. Саме так, наприклад, сталося нещодавно, наприкінці червня, зі суддею київського Апеляційного суду Антоном Чернишенком, в якого під час обшуку працівники Служби безпеки вилучили тисячі доларів, талони на кілька десятків тонн бензину та п'ять дорогих автовок. Замість затримати високопоставленого корупціонера аж до дня суду, його звільнили під заставу в 5 млн. грн. Що йому гривні, коли він жив на долари! А. Чернишенко вніс заставу і негайно зник з України.

Трохи раніше в цей самий спосіб правоохоронці дали можливість втекти Сергієві Ключеву, з якого Верховна Рада зняла депутатську недоторканість за фінансові злочини.

Ось свіжий приклад. 5 липня працівники спеціального підрозділу „Альфа” здійснили обшук за місцем проживання і на місцях праці Першого заступника керівника Головного слідчого управління Генеральної прокуратури Володимира Шапакіна і Заступника прокурора Київської області Олександра Корнійця, вилучивши майже 500 тис. дол., 65 діамантів, багато дорогих прикрас і зброю.

Арешт відбувся за незвичайних обставин. По-перше, за відсутності Генерального прокурора Віктора Шокіна який саме перебував у відпустці. Очевидно, розрахунок саме й був таким, щоб В. Шокін не завадив арештам. По-друге, про плян арешту також не знав – і це теж, мабуть, про щось говорить – Перший заступник Генпрокурора Володимир Гузир. Операцією керували Голова Служби безпеки Василь Грицак і другий заступник Генерального прокурора Давид Сакварелідзе. Того ж дня народний депутат Мустафа Найєм повідомив, що за дорученням В. Гузира запроваджено кримінальну справу проти Д. Сакварелідзе – „за захоплення державної установи”. Також В. Гузир заборонив Д. Сакварелідзе зустрітися з журналістами.

Невідомо, як би розвивалися ці кричущі події, якби не втручання Президента України Петра Порошенка, який наступного дня викликав до себе В. Грицака, Д. Сакварелідзе та В. Гузира і повідомив, що цю справу контролюватиме особисто. Після цього з журналістами зустрівся В. Гузир і вже вів себе нижче трави і тихіше води, запевняючи, що не мав наміру оскаржувати дії Д. Сакварелідзе і що вони працюють у злагоді.

Тепер, після цих арештів, можна зрозуміти тих депутатів, котрі збирають в парламенти підписи за звільнення Генерального прокурора В. Шокіна, під крильцем якого в Генпрокуратурі аж кишить корупціонерами. Якщо підписів набереться досить, то В. Шокіна змусять піти,

(Закінчення на стор. 3)

Президент США зустрівся з Яценюком

Під час зустрічі Президента США Барака Обами і Віце-президента США Джозефа Байдена в Білому Домі з Прем'єр-міністром України Арсенієм Яценюком. (Фото: Урядовий портал України)

ВАШІНГТОН. – 13 липня Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк перебував з робочою візитою у Вашингтоні, де відбулася Перша інвестиційна конференція „Україна-США”. А. Яценюк зустрівся з Віце-президентом США Джозефом Байденом.

На конференції Дж. Байден закликав Україну до реформ і боротьби з корупцією, звернувши увагу, що в інтересах США є те, щоб Україна вистояла проти російської агресії і вийшла з неї

(Закінчення на стор. 2)

Близько 6,000 гостей прибули на 9-ий Фестиваль української культури на Союзівці

КЕРГОНКСОН, Нью-Йорк. – Центр української спадщини на Союзівці вітає близько 6,000 гостей на дев'ятому щорічному Фестивалю української культури, який відбувся 10-12 липня під провідною темою „Солідарність з Україною”. На величавій вечірній програмі виступали „Дзідзьо”, Павло Табаков і Володимир Возняк, Сергій Фоменко („Фома”), Оксана Білозір, Василь Попадюк, танцювальний ансамбль „Легенда” з Австралії, Академія українських народних танців ім. Роми Прийми-Богачевської, хор „Думка” з ансамблем „Черес”, Жіночий ансамбль бандуристів, Аня Косачевич. Фоторепортаж з фестивалю – на 10-11 стор. Подобиці про фестиваль – в наступному числі. (Фото: Ярослав Челах)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Збройні сутички у Закарпатті

МУКАЧЕВЕ. – 11 липня в Мукачевому сталася стрілянина за участі бійців „Правого сектора“, в якій загинули троє людей і понад 10 поранено. Йшлося про контроль над контрабандою сигарет. Люди з нашивками „Правий сектор“ прийшли до бюро народного депутата Михайла Ланьо, де пролунали перші постріли. Першими стріляли бійці „Правого сектору“ в цивільного, тіло якого потім завантажили в автомобіль. Згодом почалося протистояння з силовиками: міліцію обстрілювали з гранатометів, автоматів і кулеметів. Водночас у „Правому секторі“ звинуватили у відкритті вогню міліцію. Весь керівний склад Закарпатської митниці 13 липня відсторонили від виконання обов'язків для того, щоб провести службову перевірку фактів корупції на митниці. Для роботи митниці зформують групу працівників з інших регіонів. Служба безпеки продовжує пошуки учасників конфлікту. Їх закликають здатися і обіцяють провести неупереджене розслідування. Голова Служби безпеки Василь Грицак заявив, що особисто гарантує справедливе розслідування подій 11-12 липня, якщо всі причетні бійці „Правого сектора“ здадуть зброю і почнуть співпрацювати з владою. (*Bi-Bi-Ci*)

■ Мобілізованих звільнять у вересні

КИЇВ. – 13 липня прес-служба Генерального штабу Збройних Сил України повідомила, що більшість військовослужбовців, які були призвані в ході третьої черги часткової мобілізації, демобілізують лише у вересні з огляду на те, що зараз продовжено терміни підготовки нових мобілізованих, які прийдуть їм на заміну. Для підвищення вишколу та досягнення максимальної готовності особового складу до участі в антитерористичній операції термін навчання збільшено у середньому на 10 діб. (*„Укрінформ“*)

■ Розгороджують одеські пляжі

ОДЕСА. – 11 липня голова обласної адміністрації Михайло Саакашвілі провів інспекцію закритих пляжів, зокрема Державної прикордонної служби та Служби безпеки України. Глухі бетонні стіни, металеві паркани і навіть загорожі з колючого дроту шокували новопризначеного губернатора Одещини. Мало не все узбережжя окупували депутатські дачі та елітні клуби. Пансіонат „Зелений берег“, відгороджений височенною бетонною стіною, став приватною оселею колишнього народного депутата від Партії Регіонів підприємця Василя Хмельницького, який прилітає на гвинтокрилі. Саакашвілі зажадав знести всі паркани, які перешкоджають доступові людей до моря і закликав небайдужих одеситів і гостей міста взяти в цьому активну участь. З числа громадських активістів і міліціонерів будуть створені групи, відповідальні за знищення парканів. (*Sergiy Goriwim*)

■ „АероСвіт“ оголошено банкрутом

КИЇВ. – 13 липня Господарський суд Київської області визнав авіокомпанію „АероСвіт“ банкрутом і ухвалив рішення про її ліквідацію. Розпорядником майна і ліквідатором компанії призначений Леонід Талан. 27 грудня 2012 року авіокомпанія „АероСвіт“ звернулася до суду з заявою про порушення справи про банкрутство. Станом на кінець грудня 2012 року „АероСвіт“ мав заборгованість перед кредиторами в обсязі 4.27 млрд. грн. (*Радіо „Свобода“*)

■ Вбили інкасаторів „Укрпошти“

ХАРКІВ. – 10 липня невідомий з короткоствольним автоматом убив водія поштової машини і двох працівників „Укрпошти“, викрав близько 2.3 млн. грн. і втік на викраденому авті, яке того ж дня знайдене поблизу Харкова. Міліція обіцяє за інформацію про вбивство інкасаторів грошову винагороду 3 млн. грн. Анонімність гарантується. Збройні напади на інкасаторів у Харкові здійснювалися впродовж шести років. Убито 13 осіб, поранено п'ятьох. Злочини не розкрито. (*„Укрінформ“*)

Борис Немцов. „Путін. Війна“

(Продовження скорочених розділів книги Бориса Немцова „Путін. Війна“ в перекладі з російської мови. Початок в ч. 22-28)

Розділ 7. „Воєнторг“ Володимира Путіна

Виступаючи перед журналістами 4 березня 2014 року, Володимир Путін заперечив участь вояків з Росії в блокуванні українських частин на території Криму. За словами президента, ці дії виконували виключно „сили місцевої самооборони“, а уніформа озброєних людей була схожа на російську лише тому, що вона вільно продається у крамницях. Таку уніформу, за словами Путіна, можна купити у будь-якому воєнторзі.

Через рік президент Росії публічно спростував власні слова і підтвердив участь російських військових у блокуванні кримських об'єктів напередодні референдуму про приєднання півострова до Росії. Однак афоризм про „воєнторг Путіна“ досі залишається актуальним на тій підставі, що з весни 2014 року на схід України стали масово надходити російська зброя і бронетехніка, які сепаратисти активно використовують проти українського війська.

Сьогодні так звані „ополченці Донбасу“ мають широкий підбір озброєнь, включаючи танки, самохідні артилерійські установки, системи одночасного вогню і найрізноманітнішу стрілецьку зброю.

Російські офіційні особи заперечують факт поставок воєнної техніки в Донбас. Провідники сепаратистів заявляють, що зброя і військова техніка у них трофейна, захоплена в боях з українським військом. Але зібрані свідчення спростовують такі твердження.

Ідентифікація техніки, яка надходить на озброєння сепаратистів з частин армії РФ, ускладнюється тим, що і російська, і українська армії використовують, в основному, старе радянське озброєння і військову техніку. Зміна маркування і номерних знаків усуває можливість вести причетність техніки до Збройних сил Росії. Але попри це доказів відправлення російської техніки в Україну більш, ніж достатньо.

В протоколі до Мінських мирних угод від 19 вересня 2014 року, який підписали члени контактної групи, до якої входив також посол Росії в Києві Михайло Зурабов, є вимога „відвести від лінії зіткнення сторін артилерійські системи калібром понад 100 міліметрів на відстань максимальної спроможності їх вогню, а саме „Торнадо-Г“ – на 40 кілометрів, „Торнадо-У“ – на 70 кілометрів, „Торнадо-С“ – на 120 кілометрів“. Згадка про „Торнадо-С“ з'явилася і в других мінських угодах, котрі, як відомо, були розроблені у висліді нічних перемовин провідників Німеччини, Франції, України і Росії. Угода „Мінськ-2“ передбачала зокрема „відведення усіх важких озброєнь обома сторонами на рівні відстані з метою створення смуги безпеки шириною мінімум 50 кілометрів для артилерійських систем калібром 100 міліметрів і більше, зони безпеки шириною 70 кілометрів для реактивних установок одночасного вогню і шириною 140 кілометрів для „Торнадо-С“.

Підписуючи ці документи, представники Російської держави фактично офіційно визнали факт спрямування військової техніки на територію України. Справа у тому, що уніфікована система одночасного вогню „Торнадо“ (літери „Г“, „С“, „У“ вказують, що конкретна модифікація має калібр, який відповідає системам „Град“, „Смерч“ та „Ураган“) розроблена в Росії і не поставлялася

в жодну іншу державу. Понад це за відкритими джерелами на озброєння російської армії була в 2012 році прийнята лише система „Торнадо-Г“. „Торнадо-С“, згадана у мінській угоді, існує лише як експериментальний проект. Ця зброя не лише опинилася у руках сепаратистів, а й була вписана до міжнародної угоди, підписаної В. Путіним.

В той же час характер бойових дій і їх інтенсивність не припускають іншого варіанту, крім постійного забезпечення „сил сепаратистів“ боеприпасами з території Росії. Колишній „міністер оборони“ самопроголошеної ДНР Ігор Гіркин заявив, що в лютому в ході завершення дебальцевської операції один „вогневий дивізіон“ сепаратистів витрачав близько 150 тонн боеприпасів на добу. Для перевезення такого вантажу треба мати 50 вантажівок. (...) Аналогічна ситуація з набоями для танків. Вага одного боекомплекту для танка – трохи більше тонни. При інтенсивних бойових діях (як це було в районі Дебальцевого на початку 2015 року), такий боекомплект витрачається за день.

Залишається визначити, скільки танків і реактивних систем мають сепаратисти. За оцінкою експерта Інституту політичної і воєнної аналізи Олександра Храмчихина, після перших мінських угод у збройних формуваннях ДНР і ЛНР було зафіксовано (без урахування втрат) 83 танки, 83 бойові машини піхоти, 68 бронетранспортерів, 33 самохідні гармати, 31 буксирувану гармату, 11 реактивних систем залпового вогню і чотири зенітно-ракетні комплекси „Стріла-10“ та „Оса“. Частина цих машин була захоплена сепаратистами у збройних сил України, а решта надійшла з Росії, хоча Храмчихин допускає, що техніка могла бути „куплена“ сепаратистами під час обородок з українською стороною. Як би там не було, мова йде про забезпечення набоями мінімум 80 танків та інших бойових машин.

Навіть якщо погодитися з тим, що сепаратисти воюють на українській техніці, яку придбали у корумпованих українських вояків, неможливо уявити собі як у розпалі війни каравани вантажівок вільно пересуваються в обидва боки через лінію фронту.

Численні факти постачання різного виду російських озброєнь на українську територію наводяться в доповіді дослідницької служби озброєнь ARES93. Названі набой до ручного протитанкового гранатомета РПГ-7, які випускав завод ім. Дегтярьова в Коврові в 2001 році. До рук українських вояків потрапив ручний вогнемет МРО-А з гранатою об'ємного вибуху, який Росія ніколи не продавала іншим державам.

Доведена присутність в Донбасі танків Т-72Б3 – ця остання модель була випущена в Росії у 2013 році і ніколи не доставлялася за її кордон. (...) В середині лютого 2015 року відеореєстратор зафіксував в Луганську самохідний зенітний ракетний комплекс „Панцир-С1“, який розробляє російська воєнна промисловість і доставляє у деякі країни, але жодна з цих країн не межує з Україною. Ця техніка могла надійти в Україну лише через російський кордон. Таким чином, попри офіційні заперечення Кремля, російські озброєння надходять до сепаратистів і активно використовуються проти української армії і це слід розглядати як воєнне втручання у справи сусідньої країни.

Президент США...

(Закінчення зі стор. 1)

заможною, демократичною, незалежною і орієнтованою на реформи державою, яку не можна підкупити, змусити чи залякати.

А. Яценюк заявив, що жодний законодавчий акт, який суперечить програмі реформ, не залишить стін парламенту.

Відбулася незапланована зустріч А. Яценюка з Президентом США Бараком Обамою. Пре-

зидент США на зустрічі в Білому Домі закликав А. Яценюка йти шляхом реформ і дотримуватися зобов'язань перед Міжнародним Валютним Фондом, який до 40 млрд. дол. розширив для України програму запозичень, але затримав черговий транш через уповільнення реформ.

Відбулися зустрічі А. Яценюка з керівником Департаменту комерції США Пенні Пріцкер та заступником Державного секретаря США Енто-ні Блінкеном.

(Урядовий портал України, Радіо „Свобода“)

БЕЗ МОВИ НЕМА НАЦІЇ

Лагідна і сувора українізація

Дмитро Дроздовський

Надзвичайно люблю волинський світ. Одно-го дня, йдучи червневим сонячним Нововолинськом, помітив реклямну вивіску – „Агенція нерухомості“. Чомусь звернув увагу, що слово „агенція“ написано ще й з „г“.

Навряд чи на такий напис натраплю у Києві, – подумалося мені. Зрозуміло, що Волинь пережила особливу історію польсько-українських стосунків, тож сьогодні й маємо агенцію, а не агентство, у якому більшість чомусь припускається помилки, пишучи це слово просто – „агенство“.

Але факт є фактом: чим далі від Польщі, тим сильнішим є інший вплив – російський.

Будь-яка імперія прагне здійснювати експансію власної політики, зокрема і в царині культури. Тільки сьогодні у Луцьку ми чуємо українську мову, а у Києві – мову з „колоніальною невизначеністю“.

Я належу до тих, хто виявляють толерантність до всіх мов і культур, проте сьогодні, як ніколи, розумієш, що мова є чинником політичних маніпуляцій та жорстоких інсинуацій з боку країни-агресора – неоімперської Росії, де, як в Орвела, існує „міністерство правди“ і де „великий брат“ бачить кожного.

Зрештою, формально путінське вторгнення до Криму відбулося через захист російської мови, бо за мовою побачили незахищених і гноблених громадян Російської Федерації.

Повернувшись з Луцька до Києва, того ж дня почув від одного колеги, який активно працює над примноженням української частини Вікіпедії, як його синочок не міг знайти „тата“, бо кияни чомусь не розуміли, чого плаче дитина. Питали: „Ти іщеш папу?“. А хлопчик відповідав: „Ні, тата“. Ми, дорослі, можемо теоретично обґрунтовувати толерантність і потребу поважати кожного. Це правильно. Проте десь на невидимому для пересічного ока рівні в українській державі має бути закладено програму підтримки української мови як мови титульної нації, яка не хоче до „руського міра“.

Розумію, що сьогодні чимало воїнів української армії захищають українські землі і спілкуються російською мовою. Жодним чином не йдеться про засудження чи соціальний остракізм тих, хто виріс у російськомовних регіонах. Мені йдеться про інше – нову загальнодержавну „мовну політику“, про закріплення у масовій свідомості українців такої опції, як „повага до державної мови“, яка, по суті, є частиною нашої національної ідентичності.

Ти не можеш відчувати ненависті, неприязні, агресії до української мови, бо вона – не лише державна мова, а частина тебе – так само, як повітря чи земля. Ти не відчуваєш повітря, допоки воно не забруднене; не відчуваєш землі, допоки не встанеш у багнюку чи трясавиння. Проте ти маєш толерувати у собі українську мову.

„Звільнити під...

(Закінчення зі стор. 1)

і це буде ще одним звинуваченням на адресу П. Порошенка за його все ще нікудишню кадрову політику.

7 липня П. Порошенко закликав Верховну Раду ініціювати законопроект про заборону звільнення злочинців під фінансову заставу. Ледве чи це станеться швидко і чи станеться взагалі, бо можна передбачити, що корупціонери з вищих ешелонів влади виставлять найдосвідченіших адвокатів, аби доводити, що не можна нікого вважати злочинцем до моменту відповідного вироку суду. До цього моменту діє так звана презумпція невинності, тобто особа під слідством вважається невинною. Навіть після цього, як вже десятки разів ця презумпція, вкупі з грошовою заставою, давала злочинцям можливість втекти з країни.

Це може легко статися і В. Шапакіним, якого вже відпустили під заставу 3.2 млн. грн.

В експертних середовищах скептично став-

У нашу мову вже увійшов заклик „Слава Україні!“, який став нейтральним означником привітання. Якщо й далі ми говоритимемо про те, що схід і південь принципово російськомовні, а захід українськомовний, то це – шлях у нікуди. Диктатор і імперія, яка вкладає мільярди у військову галузь, завтра може прийти до тих, хто вважає, що є принципово російськомовним.

Як у рекламі з Антоном Мухарським, який сьогодні став „націоналістом“ Орестом Лютим. І ця трансформація пострадянського шовмена в українського націоналіста, засновника „лагідної“ та „суворої“ українізації, була далеко не безболісною.

Щось подібне має пройти кожний з нас: з тих, хто змалку перебуває у просторі двомовності. І поступово, залишаючись вірними цій настанові, ми зможемо витворити країну, яка буде не під сили ворогові.

„Лагідна українізація“, словами Ореста Лютого, – це те, що чекає кожного з нас. Інакше будуть танки і анексія регіонів, які вважають, що їхня мова не має нічого спільного з українською державною мовою.

Мова довгий час була чинником відчуження. Розумію, що фраза „Єдина країна – єдина страна“ – гасло, кинуте в умовах війни, аби зробити крок назустріч тим, хто панічно боїться усього українського. Микола Владзімський, який був змушений емігрувати з Севастополя після його анексії, казав мені про те, що за українську мову в тому місті можна було вскочити у велику халепу.

На жаль, ці страшні симптоми нікуди не зникли й сьогодні.

Пишучи ці рядки, отримав на „імейл“ листа від Святослава Караванського про Міжнародний Форум на підтримку української мови „Нас об'єднає мова“, який відбувся 1 липня в Києві, в залі чемпіонів бізнес-центру „Олімпійський“. До участі у форумі запрошувалися активісти, науковці, урядовці, громадські діячі, журналісти з усіх регіонів України та усі, кого цікавить і турбує питання повноцінного відродження української мови. Мета форуму: „голосно заявити усьому українському суспільству, що настав час повністю відновити і відродити українську мову, навколо якої повинні об'єднуватися усі громадяни України у цей складний для нашої держави час“.

Мені здається, що сьогодні потрібно уже не голосно заявляти, а робити конкретні кроки. Про добрі закони не говорять, за такими законами просто живуть.

А покищо маленький хлопчик плаче й запитує у перехожих: „Де тато?“. Перехожі не знають, що відповісти дитині. Чи такої „єдиної країни“ ми прагнемо?

(„Українська правда“, 30 червня)

Дмитро Дроздовський – головний редактор журналу „Всесвіт“, Київ.

ляться до цього спорадичного вихоплювання з прогнилої державної системи окремих корупціонерів. Це робиться для замилювання очей: мовляв, ось які ми рішучі, добираємося до самих верхів. Влада з усіх сил намагається відвести увагу суспільства від тієї страшної істини, що антинародна система, закорінена в усі галузі державного життя за режиму „регіоналів“, нікуди не поділася. Навпаки, вчорашні повертаються у свої крісла, як, наприклад, генерал-майор міліції Олександр Терещук, з наказу якого кийками був розігнаний Євромайдан у Луцьку весною 2014 року. Звільненого згідно з законом про люстрацію О. Терещука Президент П. Порошенко призначив керівником київської міліції.

Тому ці окремі арешти люди не сприймають як ознаку справедливості влади. Такою ознакою стало б бодай один конкретний вирок щодо „беркутівців“, котрі під час Революції Гідності розстрілювали мирних людей на Майдані Незалежності. Минуло півтора року після тієї кривавої розправи – і ні одного суду, ні одного вироку для вбивць.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Савченко загрожує 25 років неволі

ДОНЕЦЬК, Росія. – Кримінальну справу Надії Савченко передали до суду міста Донецька Ростовської області, повідомила 13 липня Генеральна прокуратура Росії. Слідчі вимагають засудження її на 25 років ув'язнення. Жінку звинувачують у вбивстві двох і більше осіб, замаху на вбивство, а також незаконному перетині кордону Росії. Також Н. Савченко ставиться у вину замаху на вбивство цивільних осіб, які могли постраждати в результаті скорегованого нею артилерійського обстрілу. Санкція цієї статті передбачає довічне позбавлення волі, проте відповідно до Кримінального кодексу Росії жінкам довічне ув'язнення не призначається. Захист клопотався про припинення кримінальної справи за відсутністю складу злочину, проведення судового розгляду в Москві, у суді присяжних, виключенні низки доказів і наполягав на проведенні допиту декількох свідків. Н. Савченко не визнає вину. (Bi-Bi-Ci)

■ Перейшли до полку „Азов“

КИЇВ. – Прес-служба Міністерства внутрішніх справ повідомила 13 липня, що до Національної гвардії України переходять 40 бійців 7-го окремого батальйону Добровольчого українського корпусу „Правий сектор“. П'ятеро бійців батальйону залишаються в „Правому секторі“. Командир батальйону Руслан Качмала сказав: „Правий сектор“ став більш корумпованим і вийшов за рамки закону. Тому ми вирішили з „Правого сектора“ виходити. Знаходимося на тих же позиціях, де й були“. Бійці переходять до полку „Азов“. Вони вже написали офіційні заяви. (УНІАН)

■ Покарано за гальмування поставок

КИЇВ. – 8 липня Господарський суд Києва задовольнив позов Головної військової прокуратури та стягнув з компанії „АвтоКрАЗ“ кару в сумі 595 тис. грн. за несвоєчасну поставку автомобільної техніки в зону антитерористичної операції. Міністерство оборони України підписало контракт на постачання вантажних автомобілів підвищеної прохідності. На виконання умов договору 43.3 млн. грн. державних коштів у повному обсязі були перераховані на рахунок підприємства. Проте виконавець не своєчасно поставив оборонному відомству автомобільну техніку, пропустивши термін на півтора місяці. („Українська правда“)

■ Українки здобули золоті медалі

КВАНДЖУ, Республіка Корея. – Представниці української художньої гімнастики здобули дві золоті медалі 13 липня, у передостанній день XXVIII Всесвітньої літньої універсіади. У вправі з булавами рівних не було Анні Різатдіновій, яка випередила Мелетіну Станюту з Білорусі і кореянку Ен Чжей Сон, які поділили „срібло“. Володарками другого „золота“ стали українські гімнастки у групових вправах з шістьма булавами і двома обручами. В активі студентської збірної України вже 31 нагорода: вісім золотих, 17 срібних і шість бронзових медалей. У загальнокомандному заліку команда України піднялася на восьме місце серед 146 країн. („Укрінформ“)

■ Почався тиждень велотуризму

ЛьВІВ. – 13 липня понад 350 роверистів з 12 країн Європи приїхали до міста Жовква, щоб взяти участь у міжнародному заході, котрий в Європі проводять щороку, а в Україні – вперше. Від стадіону „Розточчя“ вони мандруватимуть Жовківським, Кам'янка-Бузьким, Буським, Сокальським та Яворівським районами. Кожного дня матимуть три маршрути різної складності, найдовший – до міста Белз. Жовква сподівалися на 600 учасників, але багато хто, наляканий подіями в Україні, відмовився брати участь у заході. Велотуристи з Польщі, Франції, Бельгії, Німеччини, Грузії, Люксембургу, Великобританії, Нідерландів, Австрії, Швеції, Ізраїля та України пробудуть у Жовкві до 18 липня, а потім передадуть естафету французькому місту Ош. („День“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ В Індонезії розбився військовий літак

МЕДАН, Індонезія. — Внаслідок катастрофи індонезійського військового літака 30 червня, загинуло 122 особи які були на борту літака, який впав на місто Медан; на землі згинуло ще 19 осіб. Керівництво Військово-Повітряних Сил Індонезії досліджує причину аварії 51-літнього транспортного літака С-130 „Геркулес“. Коротко перед трагедією, яка сталася лиш дві хвилини після того, як літак піднявся в повітря з військової бази, пілот повідомив, що повертається до летовища через проблеми з мотором. Свідки на землі бачили як літак пролітав низько і з нього виходив дим. Хоч це не є легально, в Індонезії часто цивільні особи платять, щоби їх перевезти військовим літаком. 1 липня уряд підтвердив, що знаходилося багато цивільних осіб на літаку. В 2007-2009 роках Європейський Союз забороняв індонезійським літакам літати до Європи бо вони не були безпечними. („Асоційтед Прес“)

■ Вшановано пам'ять жертв Сребрениці

СРЕБРЕНИЦЯ, Сербія. — У Сребрениці 11 липня відбулась церемонія вшанування пам'яті жертв масового вбивства 1995 року. У липні того року, боснійські серби розстріляли 8,000 підлітків та чоловіків-мусульман. Сербську делегацію очолював Прем'єр-міністр Сербії Александер Вучич. Розлючені люди, чимало з яких були родичі жертв різанини, закидали А. Вучича камінням і пляшками та спробували напасти на делегацію. Прем'єр та його супровід буди змушені прориватися через обурений натовп. Уряд Сербії назвав інцидент замахом на життя А. Вучича та вимагає від Боснії та Герцеговини вибачитися. А. Вучич прибув на церемонію за кілька днів після того, як на прохання його уряду, Росія наклала вето на резолюцію ООН про визнання різанини в Сребрениці актом геноциду. А. Вучич – суперечлива фігура. 20 липня 1995 року, з трибуни парламенту Сербії, він заявив: „За кожного вбитого серба, ми знищимо 100 мусульман“. Ця заява прозвучала лише за кілька днів після різанини у Сребрениці. З того часу А. Вучич не раз вибачався за свої політичні помилки і запевняв, що змінився, як людина. (Голос Америки)

■ Екстремісти Нігерії вбили понад 300 осіб

ДЖОС, Нігерія. — Екстремісти з бойової групи Боко Гарам вбили 5 липня понад 60 мусульман та християн, включно з вірними, які молилися в мечетах та церквах. За попередній тиждень вони вбили понад 300 осіб в країні. Раніше цього року бойовики Бока Гарам оголосили, що вони приєдналися до бойової групи Іслямська Держава. Це є найгірше кровопролиття в країні, відколи Президент Мугамаду Бугарі, котрий був обраний 28 березня, обіцяв придушити шестилітнє мусульманське повстання, від якого вже загинуло понад 13 тис. осіб. Державний Департамент США засудив найновіші атаки і заявив 6 липня, що Сполучені Штати далі надаватимуть Нігерії допомогу, „щоби побороти небезпеку яку становить Боко Гарам“. Президент М. Бугарі 13 липня звільнив найвищих воєнних командирів, включно з командиром всіх збройних сил країни, а також головних командирів війська, військово-морських і військово-повітряних сил. („Асоційтед Прес“)

■ Розбився російський бомбардувальник

МОСКВА. — Міністерство оборони Росії повідомило, що обидва пілоти загинули, коли стратегічний бомбардувальник Ту-95 розбився 14 липня коло Хабаровська. П'ять членів екіпажу змогли вискочити з парашутами і не зазнали поранення. За останніх кілька тижнів, через серію аварій, постало питання безпеки російських воєнних літаків. У червні російське військо повідомило про випадок з подібним Ту-95, який загорівся під час злету в районі ріки Амур. Раніше цього місяця два пілоти літака Су-24 загинули, коли він розбився в далекосхідній частині країни. Міністерство оборони заявило, що всі бомбардувальники Ту-95 не зможуть літати, аж поки не будуть з'ясовані обставини останньої катастрофи. (Французька Агенція Новин)

ДОНБАСЬКІ НОТАТКИ

Східні особливості

Розпочинаємо нову рубрику, присвячену подіям на українському сході. Вести її довіряємо українському політологу, докторові історичних наук, професорові Ужгородського Національного університету СЕРГІЄВІ ФЕДАЦІ, який народився в Маріуполі і часто буває на Донбасі.

Ситуація на сході аж ніяк не стає прозорішою. Швидше навпаки. Відчувається, що там щось готується. Нинішні хаотичні перестрілки – просто спосіб підтримання напруги, яка врешті-решт має перерости у щось серйозніше. Тим часом в експертному середовищі бракує чіткого розуміння того, що там відбувається, коли і як воно закінчиться. Суспільствознавча наука наша виявилася до того фатально неготовою. Тим-то такою цінною є думка кожного експерта, котрий наважується висловити щось не зовсім уже банальне.

Днями з цілою низкою цікавих заяв виступив відомий американський історик японського походження Гіроакі Куромія, який давно зарекомендував себе як вдумливий дослідник Донбасу. Його монографія „Свобода і терор у Донбасі, українсько-російське прикордоння, 1870-1990-ті роки“ перекладена у нас декілька років тому і нині є найбільш цитованою працею, в якій критично проаналізовано модерну історію України і Росії з регіонального погляду.

Г. Куромія прибув до України, аби виступити на форумі „Донкульт“ („Донецька культура“), котрий відбувається у Львові. У рамках форуму відбувається ціла низка лекційно-дискусійних програм та різноманітних мистецьких акцій, покликаних засвідчити галичанам усю складність і різноманітність нинішнього Донбасу. Безперечно, з подібною акцією Україна запізнилася вже на багато років. Проте краще пізно, ніж взагалі ніколи.

Г. Куромія фактично відкрив своєю лекцією даний форум, прочитавши її у вщерть переповненій сесійній залі Львівської міської ради. За словами дослідника, Донбас є одним з найскладніших регіонів, котрий тяжко збагнути як у минулому, так і у сьогоденні. Його історія останніх століть починалася як біографія краю, котрий швидко індустрілізується і перетворюється з дикого поля на щось максимально урбанізоване. За останнє століття він пройшов складний шлях до модерних політичних форм – ліберальної демократії, соціалізму радянського зразка, націоналізму, кримінально корупційного суспільства і нинішньої отаманщини.

Мало який край змінював стільки політичних форм за одне століття. Закарпатці відзначають, що за те саме століття побували у п'яти різних державах. Проте тут контрасти між різними режимами були все-таки меншими, ніж у Донбасі. Тому не доводиться легковажити усією складністю тієї ситуації котра зформувалася там не сьогодні, не учора і навіть не 25 років тому, а значно раніше.

Г. Куромія вбачає специфіку Донбасу у своєрідному поєднанні свободи і насильства (терору), що характерно для усієї його історії. Для

його мешканців характерні крайня волелюбність і звичка розраховувати виключно на власні сили. З цим пов'язаний і їхній крайній євроскептицизм, котрий став однією з передумов нинішніх подій. Другою такою передумовою стала традиційна для донецчан опозиція до столиці. Власне, столицю не любить жоден з регіонів, але саме на Донбасі з його прямою і принциповою відразою до будь-якої політичної коректності це виявляється найбільш радикально.

Ці два настрої (антиєвропейський і антикиївський) виявилися початковими для роздмухування ситуації на Донбасі, а далі вже на них почали нашаровуватися речі усе складніші і драматичніші.

По-друге, волелюбність упродовж цілої історії Донбасу парадоксально поєднувалася з надзвичайно високим рівнем державного терору у цьому краю, починаючи від революції і громадянської війни, сталінських часів і усіх наступних десятиліть також. Тому усвідомлення цінності людського життя тут мінімальне порівняно з іншими нашими областями, а схильність усе вирішувати силовими методами – максимальна. Через це професор процитував одного з донецьких поетів середини ХХ ст.: „Не Україна і не Русь! Боюсь тебе, Донбасс, боюсь“.

Мешканець Донбасу має чимало історично зформованих особливостей, якими різняться і від середньостатистичного українця. І тим більше від росіянина. Регіональна ментальність там формувалася не менш інтенсивно (фактично – навіть більш), ніж у будь-якій іншій українській області. Влада упродовж останніх десятиліть нічого не робила, щоб каналізувати ці процеси у якесь безпечне русло. У результаті маємо те, що маємо.

Нинішній конфлікт має дуже серйозний елемент громадянської війни, регіонального конфлікту між окраїною і центром. Цей момент часто нехтують, зводячи усе виключно до зовнішньої інтервенції, котра безперечно має місце, але до одного тільки російського чинника усе не зводиться. Поки суспільство не зможе дати задовільні відповіді на такі виклики регіональної ментальності (причому не тільки донецької), справа навряд чи зрушиться з мертвої точки. А це ставить нові завдання перед усією інформаційною політикою держави.

Доповідь Г. Куромії викликала жваве зацікавлення та бурхливий інтерес у присутніх. І хоча дійти до цілковитого консенсусу присутнім не вдалося, усі переконалися, що ситуація значно складніша, аніж уявлялася ще кілька місяців тому. У черговому акцентуванні такого підходу, мабуть, і було головне завдання такого виступу.

Ужгород

ТОЧКА ЗОРУ

Донбас – це Україна?

Анатолій Герасимчук

Так, згідно з Конституцією, Донбас – себто Донецька і Луганська області – це Україна. Історично Донбас – також Україна.

Донецька область – це землі Кальміуської паланки Запорозької Січі. Луганська область – землі Слобідської України. Результати останнього перепису встановили 58 відс. українців в цих областях – при тому, що росіянами себе на цих територіях вважали не більше як 39 відс.

Корінне сільське населення майже стовідсотково є українським.

Але за останній рік відбулися непоправні зміни. Внаслідок війни, розв'язаної сусідньою державою, Україна втратила контроль над значною частиною Донецької та Луганської областей, включаючи обласні центри.

З окупованої території змушені були виїхати близько 2 млн. громадян, переважна більшість яких – етнічні українці.

Відбулася фактично етнічна чистка окупованих територій під несамовиті крики, тиражовані проросійськими засобами масової інформації, „жителів Донбасу“ про покарання тих, хто говорить українською мовою або відстоює територіальну цілісність України.

Мінські домовленості передбачають проведення виборів на окупованих територіях по українських законах. Очевидно, що це – відповідність українським законам – на тих територіях уже неможливо апріорі.

Бо якщо там не було жодних чесних виборів за всі 20 років української влади – тому що Донбас був відданий на поталу місцевим бандитам, які стали там владою і керували так, як вони хотіли, плюючи на українські закони – то про які чесні вибори там можна говорити зараз?

Яким чином там можлива буде політична агітація за проукраїнські партії? Ніяким.

(Закінчення на стор. 14)

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Одесою керує Михайло Саакашвілі

Петро Часто

26 червня головним героєм популярної в Україні телепрограми „Шустер-Live“ був колишній Президент Грузії Михайло Саакашвілі – вже як громадянин України і голова Одеської обласної державної адміністрації. Це останнє залишалося головною новиною принаймні цілий тиждень, викликавши в засобах масової інформації хвилю гарячих відгуків і коментарів – як схвальних, так і осудливих. Власне, опинившись в центрі уваги, знаменитий грузин зрозумів, що українська суспільність чекає від нього якогось відповідного політичного „прелюду“, якогось „заспіву“ у зв'язку з цим призначенням – ще одного чужинця на високий пост в системі української влади.

З черги він вже шостий – після Міністра фінансів, американки українського походження Наталії Яресько, Міністра економіки Айвара Абрамовічуса, Міністра охорони здоров'я Олександра Квіташвілі, першого заступника Генерального прокурора Давида Сакварелідзе, заступника Міністра внутрішніх справ Еки Згуладзе. Ці попередні призначення також не минули без відгуків з боку громадськості, але „знаки запитання“ у кожному з випадків досить швидко поставали більшими чи меншими „знаками оклику“, оскільки йшлося про технократичні крісла і доконечний для України закордонний професійний досвід.

Щодо М. Саакашвілі, то ситуація виглядала зовсім інакшою. Керувати обласною державною адміністрацією – це бути в гущі соціально-політичного і соціально-економічного життя країни, належати до владної еліти, відповідаючи у своєму регіоні буквально за кожну сферу. Сьогодні ж, на жаль, в Україні нема жодної сфери безпроблемної, і якщо можна говорити про якусь стабільність, то це стабільність стагнації, страшної корупції, нахабного обкрадання держави і кругової поруки в середовищах найбільших злодіїв, котрі, „за сумісництвом“, становлять основу українського чиновництва.

Але навіть на цьому загальному тлі української „специфіки“ Одеса і Одещина – особливий регіон. Щоправда, не лише в негативному сенсі слова. Місто, у зв'язку з багатовіковими різноманітними впливами, витворило якщо не власну субкультуру, то, принаймні, дуже своєрідну „субатмосферу“, котрою завжди відрізнялося від інших царських, відтак советських, відтак українських міст. З часом мусіло виникнути загальне відчуття, що ця одеська своєрідність для усіх приємна, й варто назавжди залишити її недоторканою. Але разом з цим недоторканими ставали одеські кубла бандитизму, контрабанди і свавілля місцевої влади. Нині Одеса, головний порт України на Чорному морі, найменше готова до

проєвропейського реформування і викорінення корупційних схем. Тут потрібен непересічний, палкий реформатор, людина, якою рухає почуття обраності, місійності.

Саме таким є, точніше – був протягом 10 років свого президентства в Грузії, М. Саакашвілі. За дві свої каденції він зі жменькою вірних і таких же, як сам, радикальних однодумців змінив свою країну, корумповану ще більшою мірою, ніж нинішня Україна, до невпізнання. Маленька Грузія стала великою в очах усього цивілізованого світу – великою волею, духом, любов'ю до рідної землі.

Певна річ, не обійшлося без болю, без образ, без явного і таємного опору, без наміру помститися – бо ж було багато покараних, вигнаних з теплих місць, позбавлених неправедних багатств і незаслужених привілеїв. Значну частину грузинської спільноти тягнула назад проклята психологія „совка“, й на цих струнах уміло зіграла Москва, фінансувавши повернення до влади у Тбілісі ретроградів. Неоімперці лякалися думки, що нездатна до жодних змін Росія може опинитися в колі демократичних, людських, соціально справедливих держав. Тому накидала купу колод під ноги новій Грузії, а сьогодні це саме чинить щодо нової України.

Учасниками згаданої телепрограми було багато молодих активістів і декілька народних депутатів – Віктор Чумак („Блок Петра Порошенка“), Егор Соболев („Самопоміч“), Іван Крулько („Батьківщина“), Геннадій Корбан (позафракційний), Дмитро Добродомов (вийшов з „БПП“, тепер позафракційний).

Кожна відповідь М. Саакашвілі, чого б не стосувалися запитання, звучала беззастережно: корупція в Одесі і в усій Україні можна подолати. Шляхи і способи – ті самі, що й у Грузії: радикальне кількісне зменшення чиновницької армії, зміна державної системи в бік абсолютної прозорості, залучення до влади порядних, непідкупних людей, пряма відповідальність кожного громадянина за долю своєї країни, застосування принципу, що закон для усіх – один.

Саме ця беззастережність спонукала присутніх до дискусії. Мовляв, легко це було зробити в маленькій Грузії. На це М. Саакашвілі відповів: напаки, в Грузії це було набагато тяжче, ніж може відбутися у 45-мільйонній Україні, де нема проблеми знайти прекрасних людей на всі державні посади.

Достойне уваги, що новий очільник Одеси, котрий у своєму грузинському минулому заслужив свій міжнародний авторитет саме раціональними, прагматичними рішеннями, тут, перед українцями, не боявся постати надзвичайно емоційним, сказати б навіть – надхненним.

(Закінчення на стор. 13)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Опубліковано нові світлини Плутона

КЕЙП-КАНЕВАРЕЛ, Флориди. — Американський міжпростірний корабель „Ню Горайзонс“ 14 липня надіслав нові детальні світлини Плутона. Лет до цієї далекої плянети почався ще у січні 2006 року, тривав майже 10 років і покрив відстань 3 млрд. миль. Радіосигнали з „Ню Горайзонс“ до американської космічної агенції НАСА забирають понад чотири години часу при швидкості світла. Корабель зблизився на віддаль 7,767 миль до Плутона і пролітав зі швидкістю 31 тис. миль на годину. Науковці вважають це важливим історичним моментом у дослідженні таємниць всесвіту. Вони тепер змогли встановити, що діаметр плянети становить приблизно 1,473 миль. Кілька сотень осіб у НАСА радісно привітали цей великий крок поступу, включно з двома дітьми американського астронома Клайда Томбава, котрий перший відкрив цю плянету ще в 1930 році. Успіх цієї місії означає, що США є єдиною країною, яка відвідала дотепер всі „клясичні“ плянети нашої сонячної системи. („Асоційтед Прес“)

■ Сенатори критикують угоду з Іраном

ВАШІНГТОН. — Сенатори США Мітч МекКонел, Ліндсі Грегем і Роберт Менендес виступили 13 липня із заявами з приводу підготовленої угоди з Тегераном. Делегацію США на переговорах з Іраном очолює Державний Секретар Джон Кері. Як заявляють офіційні особи, вони близькі до досягнення угоди, але застерігають, що гарантій немає. Заступник міністра закордонних справ Ірану Абас Аракчі заявив, що не може обіцяти „розв'язання питань, які залишаються, до сьогоднішнього чи завтрашнього вечора“. Мова йде, зокрема, про розбіжності з приводу зняття ембарго на постачання зброї Тегеранові, за збереження якого виступають країни „шістки“. На цих переговорах Ірану і шістьох провідних країн світу – Британії, Франції, Німеччини, США, Китаю і Росії, – мають узгодити детальні технічні точки значного згортання ядерної програми Тегерану в обмін, насамперед, на поступове послаблення санкцій у відповідь на конкретні кроки щодо такого згортання, а потім і на повне зняття цих санкцій. Термін завершення цих переговорів перенесли вже тричі. (Голос Америки)

■ Росія – про верховенство своїх законів

МОСКВА. — 14 липня Конституційний суд Росії вирішив, що її закони беруть верх над рішеннями Європейського Суду Прав Людини (ЕСПЛ), найвищого європейського трибуналу в ділянці людських прав. Адвокати вважають, що це дасть причину Росії не виконати рішення ЕСПЛ з 2014 року про надання понад 2 млрд. дол. відшкодування уділовцям більш не існуючої нафтової компанії „Юкос“. Президент Володимир Путін привітав це рішення Конституційного суду, назвавши його остаточним і невідкличним. Російська опозиція засудила це рішення, бо воно дозволяє урядові ігнорувати міжнародні закони. (Французька Агенція Новин)

■ Росія – найбільша загроза безпеці США

ВАШІНГТОН. — Президент Барак Обама недавно номінував ген. Джозефа Данфорда на найвищий військовий пост в країні: голову штабу. Виступаючи 9 липня перед Сенатською Комісією для збройних справ, генерал-номінант сказав: „Росія представляє найбільшу загрозу національній безпеці США. Якщо глянути на її поведінку, це просто тривожно“. Він додав, що було би „розсудливо“ з військової точки зору, винести рішення надати летальну зброю Україні. „Говорячи відкрито, без такої допомоги, вони не зможуть оборонити себе від російської агресії“, сказав ген. Дж. Данфорд. В Білому Домі, пресовий секретар Джаш Ернест відмежував Президента Обаму від слів генерала. Він сказав, що ці слова представляють особисті погляди номінанта, але не конечно „спільну аналізу президентської команди національної безпеки“. Сенатор Джон МекКейн, предсідник сенатської комісії, привітав заяви ген. Дж. Данфорда. („Асоційтед Прес“)

Петро Порошенко і Михайло Саакашвілі під час зустрічі 30 травня з мешканцями Одеси. (Фото: Адміністрація Президента України)

Нові крутіства Кремля

Росія усе глибше западає у економічну та фінансову прірву. Санкції Західного світу, витрати на війну проти України, відсутність ініціативи виробників починають непокоїти кремлівських провідників. Падіння економіки стає загрозливим: інфляція сягає 15 відс., банки неспроможні повертати борги і банкрутують, курс рубля стосовно провідних валют падає, рівень життя населення за півроку знизився на 10 відс. і наблизився до критичної точки: харчів стає усе менше. На обрії стає загроза дальшого падіння ціни на нафту, якщо її почне продавати Іран.

Відомий економіст, колишній перший заступник президента Банку Росії Сергій Алексашенко сказав 7 липня в інтерв'ю „Новій газеті”: „В Росії уряд досить активно не дає економіці зростати. Тепер економікою ніхто не управляє. А коли б хто хотів, то не міг би. Коли влада усуває політичну конкуренцію або робить суди залежними, то не думає про економіку, а про щось інше. У висліді економіка стає збитковою і політична система перетворюється на гальмо економічного розвитку. В країні падають обсяги інвестицій, немає незалежного суду, немає політичної конкуренції, немає незалежних засобів масової інформації”.

Такий стан справ – не новина для світу. Але провідник Росії Володимир Путін не був би гравцем, коли б і в такій ситуації не вдався б до крутіства. Недавно він після тривалої перерви зателефонував до Президента США Барака Обами, а відтак негайно поїхав до Риму на зустріч з Папою Франциском. У Санкт-Петербурзі на економічному форумі він раптом виявив бажання обговорити з Прем'єр-міністром Японії Сіндзо Абе проблему Курильських островів. Уряд Забайкальського краю тоді ж уклав угоду з Китаєм про передання в оренду 115 тис. гектарів російської землі з впровадженням на цих теренах законів Китаю.

Зміна курсу? Та ні, звичайне крутіство в надії обманути партнерів, замилити світові очі, щоб Захід не так пильно придивлявся до справжньої, агресивної політики Кремля. А російська агресивність зростає. В. Путінові вже мало Криму і війни у Донбасі. Генеральна прокуратура Росії починає процес визнання незаконною незалежності Латвії, Литви та Естонії. Росія збільшує постачання зброї Азербайджанові, щоб змусити Вірменію відмовитися від намірів зближення з Заходом, які стають усе помітнішими. На Росію припадає до 85 відс. зброї, яку купує Баку, а за останні чотири року постачання зброї з Росії в Азербайджан зросло у 3.5 рази. Росія створює умови для відновлення бойових дій в Карабаху, щоб скористатися конфліктом у своїх інтересах. Подібне відбувається у Придністров'ї, на кордоні з Молдовою: 10 липня Росія повідомила про початок військових навчань у цій самопроголошеній республіці.

Висновок очевидний: намагаючись створити на Заході уявлення про послаблення агресивного курсу, Росія водночас готує нові провокації на пострадянському просторі.

ІСТОРІЯ

Михайло Федор поставив пам'ятник матерям

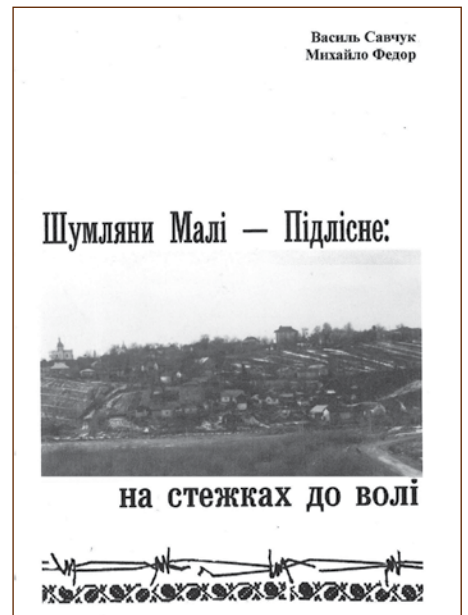
Левко Хмельковський

Під час чергової зустрічі сеньйорів на Союзівці Михайло Федор з Флемінгтону, Нью-Джерзі, подарував „Свободі” свою книжку „Шумляни Малі-Підлісне: на стежках до волі”, видану 2008 року в Бережанах, Тернопільська область. У книжці подано історію села і зокрема участі його селян у національно-визвольній боротьбі в роки Другої світової війни. Село невелике – у 2007 році в його 77 дворах мешкало 287 осіб, але давнє – перша згадка про село з'явилася у 1773 році.

Сам М. Федор брав активну участь в діях ОУН і УПА, але у 1944 році потрапив під німецьку облаву і був вивезений до Франції, звідки по війні потрапив до США. В рідне село він приїхав з дружиною Ганною і мрією поставити пам'ятник матерям, які виховали дітей-патріотів і втратили їх в роки війни. Мрія здійснилася: у вересні 2006 року в центрі села, біля церкви, постав гранітний обеліск, на якому була зображена мати-українка з двома малими дітьми. Унизу було зроблено напис: „На вічну пам'ять матерям, які виховали синів та дочок – героїв України”. Допомогали встановити пам'ятник численні мешканці села.

З книжки можна дізнатися про долі синів, матерям яких поставлено пам'ятник. Усі вони полягли у нерівній боротьбі з карателями НКВД і МГБ. Син січового стрільця 25-річний Андрій Стасів у 1948 році прийняв свій останній бій в урочищі „Піддубник”. Того ж року в селі Жукові загинув підпільник Михайло Савчук. Саме на Різдво, 7 січня 1949 року, карателі оточили хату Григорія Мороза, у якій перебував 24-річний воїн Михайло Стацишин. Він підірвав себе гранатою. Тіло карателі забрали у Бережани, а знайдену на місці вибуху руку поховала на цвинтарі зв'язкова бойовики ОУН „Чорна”.

Гранатою підірвав себе у 1947 році також Василь Калатало, коли його хату оточили і підпалили карателі. Богдан Хміль мав 20 років, коли 23 квітня 1944 року його хату оточили німці. Куля обірвала молоде життя. Оселю німці спалили, хотіли розстріляти маму воїна Парасковію Хміль, але за неї заступився однокласець Мартин Мишишин, який володів німецькою мовою і порозумівся з німцями. Михайла Шугая вже арештовували органи НКВД у 1940 році як провідника ОУН, але він втік з арешту. Воював у дивізії „Галичина”. Загинув у бою з карателями 1948

Книжка Михайла Федора „Шумляни Малі-Підлісне: на стежках до волі”.

року в Буковині.

Василь Волощук воював у Карпатах в УПА, у 1947 році пробував перейти до Німеччини і поліг у бою з загороджувальним загonom.

Микола Курпіль, Михайло Савчук, Михайло Швець і Богдан Вільчинський брали участь у акції УПА в селі Жукові 1948 року, але потрапили в пастку-засідку і загинули. М. Курпіль вирвався з кільця смерті, але його наздогнали вівчарки МГБ. Богдан Мартинів теж потрапив у засідку біля саду Теклі Симчишин у 1948 році і загинув.

Однією з перших жертв став 18-річний Петро Бездух. 19 вересня 1939 року, коли СРСР і Німеччина напали на Польщу, польське військо намагалося вирватися до Румунії. Щоб перешкодити полякам, кілька юнаків з села зупинили потяг і обстріляли його. Вояки відкрили вогонь і влучили у П. Бездуха, який невдовзі помер. З іншого боку надійшов потяг з прикордонниками. Військо забрало у них потяг і вирушило далі. Прикордонники почали палити хати і вбили 10 селян-поляків, які від своїх не втікали. Пізніше покинутий потяг використали більшовики для вивезення селян до Сибіру.

Редактор і співавтор книжки Василь Савчук розмістив у ній свій вірш з посвятою М. Федорові „Голос з-за овиду”, у якому є такі рядки про матір:

*Символ Матері із дітьми,
Що воздвигли ви в ясну днину,
Хай свідкує, що й ви, як і ми.
Матір любите – Україну.*

Світлина з книжки: „Майстри завершили спорудження меморіалу”.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda”.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ”

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода” або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

„Українське село“ зібрало дари

Громада Української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Нью-Джерзі, дякує мешканцям „Українського села“ в Сомерсеті, Нью-Джерзі, за щедрі дари 96 пар взуття, 156 фунтів одягу, інвалідний візок, ходунку, стілець до ванни та 175 дол., які вони подарували церкві для потребуючих в Україні. Ми вислали всі подарунки в Україну і люди там будуть їх цінити.

Ми розпочали свою благодійну акцію п'ять років тому і відтоді, постійно висилаємо допомогу інвалідам, бідним родинам, сиротинцям, старцям, бездомним, а тепер

також допомагаємо переселенцям та воякам або родинам вояків, які були поранені чи помирали на фронті. Ми посилаємо допомогу людям різного віку та різних віровизнань у різних частинах України.

Без допомоги щедрих жертводавців ми не могли б виконувати благодійну працю, якою ми займаємося. Дякуємо особливо Марлін Братах, яка запропонувала цю збірку у селі.

Ксеня Гапій,
голова благодійної організації
при церкві св. Івана,
Ньюарк, Нью-Джерзі

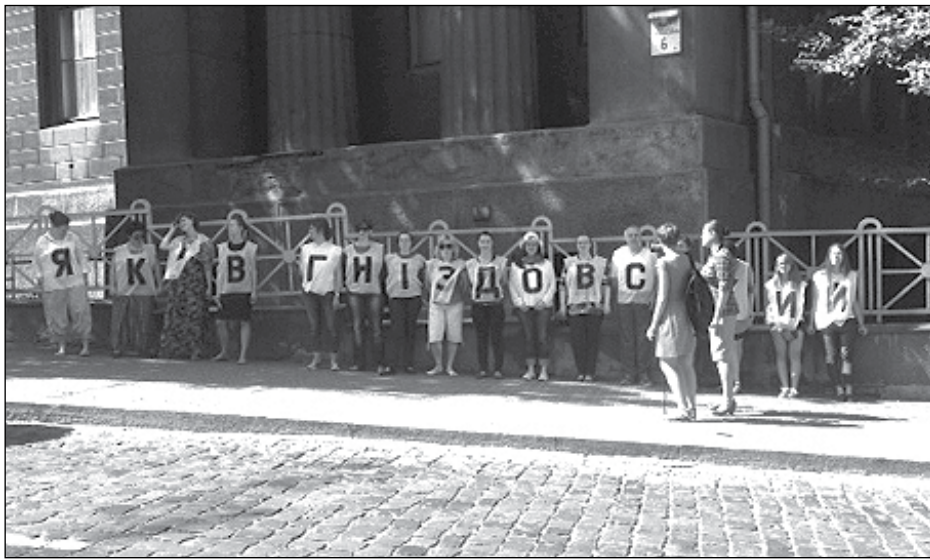
Кияни захистили Гніздовського

У Національній художній музеї України столиці триває виставка до 100-річчя видатного мистця і графіка Якова Гніздовського, про що інформувала вівіска вздовж музейного паркану на вулиці Михайла Грушевського.

Однак робітники міської адміністрації

страції самочинно зняли і забрали цю вівіску. Обурені таким вчинком небайдужі кияни встановили спонтанно на тому місці „живу вівіску“.

Роман Ференцевич
Александрія, Вірджинія

„Жива вівіска“ до 100-річчя графіка Якова Гніздовського біля Національного художнього музею України на вулиці Михайла Грушевського в Києві.

Огляд листів: читачі звернулися до історії

Історик-архівіст, дійсний член Інституту дослідів Волині у Вінніпезі, Манітоба і його представник в Україні, почесний професор Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки **Володимир Рожко** з Луцька надіслав до „Свободи“ велику, на 12 сторінок, статтю про документальні джерела щодо нищення і осквернення московськими комуністами православних святинь і національних символів в 1940-1980-их роках на Волині. Стаття побудована на документальних джерелах архівів Волинської, Рівненської, Тернопільської областей та Брестського обласного архіву Республіки Білорусь, де автор впродовж 30 років виявляв і опрацьовував першоджерела. Стаття може зацікавити дослідників історії Церкви, але на такі великі тексти у „Свободі“ бракує місця, про що редакція вже не раз застерігала дописувачів.

До історії постійно звертається її дослідник **Ярослав Стех** з Торонто. Цього разу він розповів про життя і служіння Єпископа Укра-

їнської Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ) Нестора Шараївського, делегата Всеукраїнського православного церковного Собору, на якому було проголошено УАПЦ, а о. Н. Шараївського висвячено на Архiepіскопа і призначено заступником Митрополита Київського і всієї України. Він помер 29 жовтня 1929 року в Києві, був похований біля Софіївського собору. На могилі споруджено гранітну плиту, яку в 1934 році знищили більшовики.

Спомин про Меморіальне кладовище у Биківні під Києвом, де заклані жертви розстрілів у 1937-1940 роках, дав привід **Любові Василів-Башук** з Отави написати поезію „Биківня“, у якій вона зокрема проклинає катів українського народу: „Биківня – кругом наспірані могили, оправдати злочинців ніхто не зможе. Не знайдеться ні в кого сили, щоб ворогові таке простити, московським комуністам, що безпощадно, з страшною ненавистю до українського народу, вбивали, мучили, землею присипали, а ріки сліз і крові до Дніпра спливали“.

Що станеться з Лемківщиною?

Посилаю вам витинок з польської газети, що видається у Нью-Британ, Конектикат. Мене зацікавила стаття „Польща на продаж“. Та нехай собі поляки продають Польщу, але що станеться з Лемківщиною? Українці у світі повинні стати в її обороні, пригадати полякам, що вони нищили український народ на Лемківщині.

Тепер Лемківщина порожня,

незагосподарована. У селах живуть лише старі люди. Молодь виїхала за кордон. Треба полякам нагадати, що Лемківщина не є Польщею.

Лемківщина – то чудове місце на курорти, туристичні бази та інші речі. Тепер німці приїждять полювати на звірину.

Ірена Мельник,
Ньюінгтон, Конектикат

Дух руїни треба поборювати

Гетьман Іван Мазепа писав: „Ой, горе тій чайці, чаєчці-небозі, що вивела чаєняток при битій дорозі“. Ота „бита дорога“ – це геополітичне положення України. Знайдено давнє торговище в центрі нашої землі, де проходила торгівля купців з півночі на південь („з варяг у греки“) та з заходу на схід до Індії. Ці шляхи пройшли різні перетворення впродовж тисячоліть, але залишилися дотепер.

Ті „чаєнята“, над якими вболівав Іван Мазепа, то покоління нашого народу, що завжди боронили свою

рідну землю. І сьогодні її боронять. Боротьба тяжка і затяжна. Історичним нещастям є дух руїни, який утруднює цю боротьбу. Він діє сьогодні у Києві, в колах нашої діяспори. А його ж треба поборювати, до чого закликав у формі імперативу незабутній лицар Олег Ольжич.

І знову покликаємося на слова Івана Мазепи. Невже ж ми, українці, у цю тяжку добу боротьби не прислухаємося до слів Івана Мазепи?

Наталія Пазуняк,
Філадельфія

Допомагаємо просвітянам в Україні

Просвітяни в різних частинах України невтомно працюють у вихованні нового покоління, щоб воно було свідоме і віддане своїй батьківщині та захищало її від загарбників. На Самбірщині члени „Просвіти“, під проводом голови Олександри Сумарук, дуже активно співпрацюють з доволішніми осередками. Вони замовили наочні посібники з історії „Просвіти“ на Самбірщині, які передані всім місцевим осередкам.

У Рудках голова осередку і керівник музею визвольних змагань Оксана Фещин провела конференцію до ювілею Митрополита Андрея Шептицького. В Стрию було поставлено дитячу оперу „Лісова школа“ з присутністю авторів (лібретто Теодори Савицької, музика Богдани Фільц). На листопад заплановано вечір до 130-річчя Михайла Скорика (батька композитора Мирослава Скорика, який був директором гімназії в селі Лука, а потім директором педагогічної семінарії в Самборі). В грудні заплановано конференцію до 155-річчя засновника „Просвіти“ на

Самбірщині д-ра Данила Стахури.

„Просвіта“ в Рівному подбала, щоб у вихідні дні влаштовували в парках міста концерти української музики. З участю учнів шкіл відбуваються благодійні ярмарки для збирання фондів для воїнів. В музеї „Просвіти“ відбулася презентація видань „Кобзаря“ та книг про Тараса Шевченка, які були видані „Просвітою“ Рівного. В червні просвітяни їздили до Берестечка, на поле Берестецької битви, щоб вшанувати пам'ять полеглих козаків.

В майбутньому заплановано видати дослідження академіка Миколи Жулинського про Зінаїду Тулуб „В краю безкраїм за Уралом“ та книжку повстанського керівника Степана Хріна „Зимою в бункері“.

Вже багато років Товариство української мови плідно співпрацює з активістами „Просвіти“ в Рівному – Євгенієм Гладуновою та Михайлом Бореєм, а у Самборі – з Олександром Сумарук.

Віра Боднарчук,
Норт-Порт, Флориди

Просвітяни у Самборі.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Українці відвідали сенаторів

Уляна Балух-Мазуркевич

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 20 травня група українців міста взяла участь у відзначенні у Вашингтоні 75-ої річниці від заснування Українського Конгресового Комітету Америки, відвідала бюро сенатора Боба Кейсі (демократа з Пенсильванії), де зустрілися з Христіною Бравн, асистентом сенатора з закордонних справ.

Вона поінформувала українців з Пенсильванії про рішення сенатора Б. Кейсі стати членом Українського Конгресового Кокусу. Делегація наголошувала на потре-

бі підтримки сенатора у наданні озброєння Україні.

Делегація зустрілася також з сенатором Патриком Легі (демократом з Вермонту) і теж пенсильванська делегація висловила сенаторові свою вдячність та закликала його підтримати військову допомогу Україні.

Сенатор підтримує оборонне детальне військово озброєння Україні. У 2014 році він заявив: „Необхідно Україні допомогти і дати зрозуміти Путінові, що за порушення територіальної цілісності сусіда Росії слідуватимуть відповідні наслідки”.

Учасники зустрічі у Вашингтоні (зліва): Олесь Процюк, Борис Павлюк, Ліда Дигдала, Уляна Процюк, Уляна Мазуркевич, сенатор Патрик Легі, Андрій Скальчук, Ніля Павлюк, Христя Сеник. (Фото: Борис Павлюк)

Школа в Сиракюз відзначила 60-річчя

Микола Дупляк

СИРАКЮЗ, Нью-Йорк. – 13 червня Школа українознавства ім. Лесі Українки відзначила 60-річчя свого існування. Урочиста мистецька програма з цієї нагоди відбулася в залі православної парафії св. Луки. Увагу учасників свята привертав великий напис „Вітаємо з ювілеєм Рідну школу ім. Л. Українки!” у виконанні мисткині Анни Перун.

Під її доглядом учительки подбали про декорацію сцени національним прапором України і тризубом на тлі Дніпра та ювілейним числом 60. Про відлуння боротьби України з російським агресором нагадували подаровані дітям прапори добровольчих батальйонів, що їх привіз з фронту член громади та доброволець третьої сотні „Самоборони Майдану” Роман Волицький. Про це нагадував також привезений з Майдану щит, що захищав патріотів.

Свято відкрили і ним провадили учениці Христина Адам і Діана Осів. Після національного гімну у виконанні всієї публіки, о. Михайло Досяк провів молитву, а о. Роман Малирчук у привітальному слові підкреслив важливість школи в житті української спіль-

Директор школи Світлана Бігс (зліва) запросила вчителів на сцену. (Фото: Денис Василевський)

ноти.

Мистецьку частину свята почав соліст Василь Грабовий виконанням зворушливої „Молитви за Україну” Тараса Петриненка.

У своєму слові директор школи Світлана Бігс говорила про потребу та значення рідної мови та школи, підкреслювала важливість пра-

ці вчителів на рідній ниві. Вшановуючи вчителів за їхню працю з дітьми, вона поклікала їх на сцену й обдарувала скромними подарунками, а діти вручили своїм учителям квіти.

Вчителі не лише підготували з дітьми мистецьку програму, але й самі були активними виконавцями.

Публіка рясно оплескувала пісню „Вчителько моя” у виконанні вчителів.

Привітав школу дорадник Шкільної ради Українського Конгресового Комітету Америки Микола Дупляк, підкреслюючи роль батьків у плеканні та збереженні рідної мови в родині. Голова Батьківського комітету д-р Марта Войтович подякувала місцевій Кредитній спілці та церкві св. Івана Хрестителя за підтримку школи і повідомила, що невдовзі вийде пропам'ятна книжка з нагоди шкільного ювілею.

У дальшій програмі діти виконали пісню „Я люблю у лузі квіти” та жартівливу сценку „Якби я був міністром освіти” Людмили Осів.

С. Бігс представила присутнім колишніх директорів школи Ганю Грицик і М. Дупляка, добрим словом згадала тих, кого між нами вже нема, а саме Марію Логазу, Ольгу Бачинську, о. диякона д-ра Мирона Ткача та Лесю Козицьку. Учасницею свята була також найстарша віком, одна з перших учительок школи – 96-літня Фалина Войтович, яку учні вшанували квітами, а публіка – оплесками. Були представлені

(Закінчення на стор. 13)

Учні УМІ виступили в Ірвінгтоні

Орися Сорока

ІРВІНГТОН, Нью-Джерсі. – Концерт відділів Українського Музичного Інституту (УМІ) Америки відбувся 31 травня в Українському Народному Домі. Концерт розпоча-

ла Таїса Богданська – жива легенда УМІ, яка пояснила дітям, що кожен виконавець має розпочати свій виступ з поклону перед публікою.

Виступили учні Елізабет Янушкевич (кляса Анастасії Антонів, відділ Бруклін, Нью-Йорк), Ната-

ля Кіт, Юліана Кіт, Адріана Гоцко, Катруся Петрусенко, Іван Сорока, Софія Поліщук, Марічка Сорока (кляса Т. Богданської, відділ Ньюарк, Нью-Джерсі), Меланія Перебзак, Юлія Дзядів, Отілія Кедл, Юлія Роман, Олівія Орловська, Кінга Курцаба, Надія Воробець (кляса Олеси Гривнак, теж з відділу в Ньюарку), Світозар Мокрицький, Захарій Саворетті, Данте Саворетті, Оріана Мокрицька, Марія Семчук (кляса Жанны Дейкань, Нью-Йорк), Анастасія Блощинська, Стефан Зіванович, Діана Гаврих, Марія Семчук (кляса Христини Юрчакевич, відділ Філядельфія).

Оплески після кожного виступу винагороджували наполегливу працю вчителів, учнів, батьків протягом року. Особливо гарячі овації були після скрипкового дуету Е. Янушкевич і А. Антонів, в фортепіанному супроводі Елі Романишин.

В концерті прозвучали твори українських та світових композиторів.

У заключному слові президент УМІ Богданна Волянська вручила почесному президентові УМІ Т. Богданській Грамоту заслуги за щедрі зусилля і допомогу усім відділам, за бездоганний приклад найвищих засад мистецтва і людяності. За активну участь у розвитку культури в американській Спілці педагогів музики в Нью-Джерсі минулого року у святковій атмосфері Т. Богданській вручили „Нагороду життєвого досягнення”.

Від імені батьків виступила Марія Поліщук, яка подякувала Т. Богданській за високого рівня музичний вишкіл дітей, а також за любов, терпеливість, гумор, розуміння і турботу. М. Сорока, С. Поліщук, І. Сорока вручили вчительці символічні подарунки.

Під час частвування святковим тортом Т. Богданська згадувала, як почала працювати в УМІ. Засновником і першим президентом був її вчитель проф. Роман Савицький. Талановитими музикантами і педагогами були його наступники д-р Ігор Соневицький, д-р Зиновій Лисько, Дарія Гординська-Каранович, Меланія Байлова, Наталія Котович.

Вчителі і учні Українського Музичного Інституту. (Фото: Оріся Сорока)

Ансамбль „Трембіта“ згуртовує молодь

Мая Лопатинська

ЙОНКЕРС, Нью-Йорк. – Танцювальний ансамбль „Трембіта“, яким керує Орlando Паган, утворився 2007 року як маленька танцювальна група, котра зросла до великого танцювального колективу. О. Паган зацікавився танцями ще підлітком, не підозрюючи, що у майбутньому зробить великий вклад у розвиток українського танцю у США.

На конкурсній основі він навчався у „Performing Arts High School“ (нині званою як „LaGuardia High School of Art“). Його зарахували на танцювальний відділ і з цього моменту почалась його танцювальна кар'єра.

О. Паган не є українцем, він походить з Пуерто-Ріко. Навчаючись на танцювальному відділенні, 19-річний О. Паган сказав своїм батькам, що хоче професійно займатися українськими народ-

ними танцями. Він був захоплений красою, швидкістю, складністю рухів українського народного танцю.

У 1987 році О. Паган почав танцювати в українському танцювальному колективі „Сизокрилі“, де був 13 наступних років. Під його керівництвом був створений ансамбль „Трембіта“, котрий виступав на багатьох фестивалях і святкових вечорах, зокрема на „Citi Field“ перед початком гри команди бейсболу „Mets“, що мало велике значення і було честю для колективу.

У „Трембіті“ зайняті діти від 6 до 18 років, але немає обмеження віку. Колектив поділяється на дві групи: молодша 6-12 років і старша 13-18 років. Заняття проходять щосереди в Українському молодіжному центрі.

Танцюристи відтворюють танцювальне мистецтво різних регіонів України і цим захоплюють

Танцювальний ансамбль „Трембіта“. (Фото: Мая Лопатинська)

глядачів. „Закарпаття найбагатше на різного виду танці, – вважає О. Паган. – Кожне маленьке село має свої традиційні танці і це дає можливість творення нових композицій танцю“.

Маї Лопатинській 17 років. Вона живе в Дарієн, Коннектикут, є активною пластункою і колишньою членкою українського танцювального ансамблю „Трембіта“.

Освятили престол в соборі св. Софії

Володимир Тюн

ЧИКАГО. – 28 червня в Українському православному катедральному соборі св. Софії Київського Патріархату відбулося освячення нового престолу і жертовника. Узав участь у чині освячення Архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон (Процик), голова Управління зовнішніх церковних зв'язків Київського Патріархату.

При вході до храму вітальні прислужники, хлопчики і дівчатка в національних вишивках, з віршами та квітами зустріли гостей. З українським короваєм на вишиваному рушнику його вітали голова парафіяльної ради Віктор Войтихів разом з місцевим духовенством та парафіянами храму.

Після чину освячення розпочалася Літургія, яку очолив Владика Іларіон під чудовий херувимський спів хору при Українській православній церкві св. Андрія Первозваного з Блумінгдейлу.

Архипастирю співслужили заступник голови Управління зовнішніх церковних зв'язків Архиман-

Голова Парафіяльної ради Української православної церкви св. Софії Віктор Войтихів вітає Владика Іларіона. (Фото: Володимир Тюн)

дрит Кіріон з Києва, настоятель храму, митрофорний протоєрей Олексій Касперук, секретар Вікаріату Київського Патріархату в Америці й Кана-

ді, настоятель храму св. Андрія Первозваного, митрофорний протоєрей Віктор Полярний, оо. Василь Шайда, Михайло Васенда та Микола Соловей

(гість з Черкащини).

З словами повчання звернувся до людей Владика Іларіон, який привіз до храму св. Софії чудотворну ікону Преподобного Меркурія Бергінського, що містить у собі часточку нетлінних мощей святого.

Архієпископ Іларіон з благословення Патріарха Філарета за заслуги у відродженні духовності нагородив орденами голову парафіяльної ради В. Войтихова, керівників і працівників Української Американської Федеральної Кредитової Спільки „Самопоміч“ Михайла Коса, Богдана Ватрала, Оресту Фединак, а також Любова Путренко, Христину Сабєцьку, Аллу Куцевич, о. Олексія Касперука, Володимира Марцинюка та Івана Докієнка. Грамоти були вручені Андрієві Дзьобі, Людмилі Путренко, Андрієві Скибі, Дорі Сілві, Марії Войтихів, Ользі Сивік, Галині Літинській, Любові Касперук, Євгенії Бузько, Галині Бабенко, Тамарі Білас, Володимирові Овчаруку, Наталії Тимчишак, Оксані Кузик, Людмилі Челак, Богданові Старіку та Ларисі Пітерсон.

Завершилося свято спільною трапезою із духовенством, прихожанами храму та гостями.

Юні полтавці були учасниками виставки

Валентина Шемчук

ЧИКАГО. – В Українському Інституті Модерного Мистецтва (УІММ) від 7 грудня 2014 року до 25 січня цього року відбулася виставка-конкурс дитячих малюнків та робіт декоративно-прикладної творчості „Моя українська спадщина передана старшим поколінням мого роду“. Змагалися діти віком від 12 до 18 років.

Виставку-конкурс ініціювали УІММ, Український Національний Музей, Польський музей Америки та Національний музей пуерториканської культури й мистецтва. Ці чотири інституції створили міжетнічну музейну групу „The Inter Community Cross Culture Corridor“.

Юних художників українського походження з Чикаго та передмість запросили поділитися духовними скарбами, переданими пращурами нащадкам.

Виставка була міжнародною, і, крім дітей з української, польської й пуерториканської громад Чикаго, у ній брали участь і юні художники з

Києва, Дніпропетровська, Львова, Полтави і Харкова.

Нагороди з Чикаго серед інших отримали вихованці полтавської Малої академії мистецтв ім. Раїси Кириченко Олена Волкова, Ольга Ключко та Марина Прилипа. Сертифікати переможцям вручила голова обласного відділення Міжнародної організації „Жіноча громада“ Валентина Шемчук, котра сприяла участі у виставці-конкурсі учнів цього закладу естетичного виховання. 20 учнів полтавської школи мистецтв брали участь у виставці. Разом з роботами інших учасників змагання афішу американської виставки прикрасив і малюнок Юлії Супрун.

Юні полтавці отримали листи від своїх американських однолітків. „На виставці я обрав твою картину, дізнався, що ти мешкаєш в Полтаві. Я дуже люблю Україну. Ми вболіваємо, що в Україні йде війна, допомагаємо, чим можемо, і віримо в перемогу. Героям слава!“ – написав до Єлизавети Назаренко 15-річний Захар Зелений з Школи українознавства ім.

Василя Стуса.

„Найголовніше – зберегти і примножити багатство, отримане у спадок від рідної культури, жити в мирі

й злагоді з усіма народами“, – відгукнулася про це мистецьке змагання куратор Українського Національного Музею в Чикаго Марія Климчак.

Валентина Шемчук вручає сертифікати учасникам виставки Олені Кириленко та Юлії Супрун. (Фото: Людмила Горб)

Близько 6,000 гостей прибули на 9-ий Фестиваль української культури на Союзівці

Оксана Білозір. (Фото: Андрій Вовк)

„Дзідзьо“ на концерті з дітьми. (Фото: Андрій Вовк)

Ведучий Сергій Фоменко („Фома“). (Фото: Ірена Реєнт Савіяно)

Відкриття фестивалю: національні гимни співає Святослава Качарай. (Фото: Ярослав Челак)

Павло Табаков на сцені з президентом Української Народної Фундації Стефаном Качарєм. (Фото: Андрій Вовк)

Гості фестивалю під час концерту. (Фото: Андрій Вовк)

Танцюристи Академії українського народного танцю ім. Рому Прийми-Богачевської. (Фото: Ярослав Челак)

Танцювальний ансамбль „Легенда” з Австралії. (Фото: Ярослав Челак)

Модерний „Аркан” у виконанні танцюристів Академії українського народного танцю ім. Рому Прийми-Богачевської. (Фото: Ярослав Челак)

Гурт „Удеч”. (Фото: Ярослав Челак)

Юна співачка Аня Косачевич. (Фото: Ярослав Челак)

Василь Попадюк. (Фото: Ярослав Челак)

Оркестра „Світанок” грає на забаві. (Фото: Ярослав Челак)

Хор „Думка” співає у супроводі ансамблю „Черес”. (Фото: Андрій Вовк)

СПОГАДИ: Війна у В'єтнамі – весна 1965 року

Петро Содоль

(Закінчення з попереднього числа)

Протягом місяця березня 1965 року наш батальйон виконував функцію алярмової частини 9-ої Дивізії. Це означало, що ми були в стані поготівля безпереривно. Треба було кожної хвилини, вдень чи вночі, бути вповні готовим до бойових дій у кожному куточку дивізійної території. Того місяця ми мали можливість спати у своїх ліжках на нашій базі, мабуть, дві ночі. А іншими днями/ночами спалося сидючи у транспорті чи на якійсь лавці або столі у сільській хаті чи на гамаку розтягнутому між двома деревами. А часом просто на землі разом з мурашками, завинувшись у плахту дощовика.

Для транспортування уживано різні засоби, але головним це були американські військові вантажівки. Також уживано комерційні лодки/корабліки, якщо наша ціль була близько до ріки Меконг. Транспорт звичайно привозив нас до найближчого безпечного місця, а звідтам ми йшли тактичним маршем, шукаючи ворога.

Запам'ятався перший (для мене) випадок, де ворог „знайшов” нас скоріше. Серед ночі 16-17 березня нас заалармували і цілий 1/15 Батальйон на вантажівках пігнав в район, де розвідки завважили появу якогось великого відділу В'єт-Конгу. Прибувши над ранком у даний район, 3-тя Сотня на чолі батальйону пішла в сторону, де міг бути ворог. Командиром сотні (комсот) був Тію-уй Нія, з яким я познайомився десь два тижні перед тим і ми кілька разів мали розмови на військові теми. Але це був перший раз, що я йшов як його дорадник. Нія був командиром цієї сотні вже кілька місяців і мав досвід в боях. В моїй пам'яті він зареєструвався як дуже життєрадісний, постійно говірливий та особливо рухливий. Просто непосидюха, який ніколи не міг знайти собі вигідного місця і все за чимось чи когось шукав. По батьківськи опікувався вояками, а вони його любили.

Того ранку, як звичайно, ми вирушили тактичним маршем по обох боках широкої дороги через ліс, заки дійшли до великої поляни. Комсот Нія із двома радистами (один для зв'язку із комбатом і один для зв'язку із чотовими) був зразу за 1-ою Чотою. Коли чоло затрималося на краю поляни, то ціла колона пристала на місцях із забезпеченням в оба боки. Видно було, як хтось спереду розглядав далековидом по краях поляни, а комсот радіомов'язався із штабом батальйону. Все, ніби нормально.

Мабуть, після 15-20 хвилин колона знову рушила. Коли комсот дійшов до краю поляни, то чоло вже доходило до середини поляни. Тільки тут я зорієнтувався, що дорога йде прямо серединою поляни, а я не зауважив, щоб ми посилали розвідку по краях для перевірки та забезпечення. Але тоді подумав, що може розвідка таки пішла, а я того не побачив. Або може комсот щось знає, а мені того не переказав. Він же командир, а я тільки дорадник. Крутяться в голові різні думки та питання, але не можу комсота запитати, бо він на ходу має якусь жваву розмову по радію. Почуваюся щораз більш напруженим. У тому часі чоло сотні доходить до кінця поляни, а ми з комсотом десь посередині. Тоді раптово з лівого боку з краю ліса зачав тарахкати кулемет і за секунду була вже ціла симфонія звуків. Стало зрозуміло, що ми потрапили в клясичну засідку. Точно так, як описано в книжці. Кожний з нас на землі і стріляє. Майже зразу чути голоси пораних. Маємо вбитих.

Комсот доручає 3-ій Чоті, яка ще в лісі за нами, вдарити ворога збоку. В міжчасі комсот енергійно, мов вуж, плазує в траві між вояцтвом, даючи вказівки. Раптом один з радистів повідомляє, що комсот поранений. До нього вже біжить санітар. Організуємо прикриття, збільшуємо вогонь в сторону ворога. 3-тя Чота нарешті здійснює атаку в бік ворога і ворожий кулемет затих. Після того чути тільки поодинокі постріли. Вкінці ворог часово кудись відступив.

Під час павзи в боях перевіряємо всіх ранених і вбитих. Санітар крутить головою і каже, що комсот Нія неживий. Не хочеться вірити; ми всі приголомшені. Зразу наказано негайно віднести комсота до батальйонного медпункту для перевірки лікарем.

Тоді я дуже хотів також піти до медпункту із комсотом, але через дивні обставини не міг зали-

шити сотню. Чомусь не було нового комсота. Чекали, щоб комбат зробив призначення. А тут знову наближається стрілянина і двох чотових (молодші лейтенанти) звернулися до мене по інструкції. Але я, як військовий дорадник, не був уповноважений командувати, а тільки давати поради тій особі, яка командувала. Цим лейтенантам про роль дорадників можливо ніхто не пояснював. Вони знали, що я „Чунг-уй” і це їм, мабуть, вистачало. Отже, зваживши реалії ситуації я продовжував давати „поради” і припускав, що пізніше можу мати клопоту. Фактично це був тільки початок акції, бо сутички з ворогом відбувалися цілий день. Нам на допомогу прибули ще два батальйони і тільки тоді взято ворога в окруження.

Десь під вечір нарешті прибув новий комсот, а мене мій зверхник відкликав до штабу. Там я довідався, що Нія справді загинув. Тої ночі зовсім не спалося. Було строге поготівля, бо сподівалися, що ворог зробить спробу вийти з окруження. Але ворог у темноті знайшов діру і зник без бою. Ранком, коли ми збиралися до відходу, несподівано прилетів гелікоптер і забрав мене до штабу дивізії. Треба було пояснювати події попереднього дня і стояти на струнко перед генералом Він Лок.

Звичайно, після одного місяця у В'єтнамі, американські військові дорадники були акліматизовані. Таке було можливе, бо майже кожний офіцер, який був військовим дорадником при батальйонах піхоти мав попередній досвід як командир чи інструктор і також був кваліфікований парашутист та т.зв. „рейнджер”. Практично вже не було нічого нового, ситуації просто повторювалися. Ти вже привик до клімату і природи, до місцевих людей та їх звичаїв. Ти вже познайомився майже з усіма командирами різних рівнів і зробив певні висновки відносно їх бойової готовості. Ти перестав згинатися, коли почув свист кулі, бо знав, що то вже запізно. Ти був ветераном.

Всетаки у цій плеяді подій і переживань до одного було неможливо привикнути, а це – раптова смерть. Тобі знайомих молодих, здорових мужчин, з якими Ти розмовляв вчора чи десь нині чи одну секунду тому. Весною 1965 року це мені ставалося досить часто. Найбільш яскравий приклад цього явища для мене відбувся 28 квітня під час військової операції для очищення терену від ворожих боїв. Цього дня я був при 1-ій Сотні 1/15 Батальйону.

З цією сотнею я був в бойових акціях вже багато разів. Тому був добре знайомий із комсотом, його радистами, кожним чотовим, старшими сержантами та іншими. Всі вони були вояки з великої букви. Їм дорадників, на мою думку, не було потрібно. Сам комсот фізично був на голову вищий від пересічного в'єтнамця і тому його легко було знайти в групі. Він командував цією сотнею вже більше як рік і мав репутацію авторитетного командира. Дисципліна і порядок у цій сотні були кращі від інших сотень. У сотні також був високий рівень бойового духу і в боях сотня завжди була успішною. Прізвиська комсота, на жаль, нині вже не пригадую, бо ми взаємно себе кликали по званні „Чунг-уй”. Інших старших лейтенантів у тому часі в 1/15 чомусь не було. Цей офіцер, як правило, був маломовний і все дуже серйозний. Мав вигляд особливо поважного чоловіка, хоча віком йому було не більше як 25 років. В його товаристві жартів не було і я ніколи не бачив, щоб він усміхався. Чи він все таким був чи тільки весною 1965 року, того я ніколи не мав змоги встановити.

Ранком 28 квітня вантажівки підвезли нас до вихідного пункту і звідтам ми пішли тактичним маршем, із відповідними забезпеченнями, попри рижові поля, попри канали напівзаповнені занечищеною водою, через ліски та кущі. Старалися не йти стежками чи дорогами через можливість мінування у тих околицях. Це все діялося не швидким ходом, а повільно, уважно, тихо, без говорення. Так ми йшли цілий ранок, мабуть, три-чотири години, не зустрічаючи нікого. Як звичайно, комсот шов за чоловічою чотою, а з ним два радисти і я. Близько полудня місцевість, через яку ми переходили, мала чомусь ширший (15-20 метрів) ніж звичайно канал, де по його боках паралельно були висипані вали, на яких росли дерева і кущі. По хребті валу по нашому боці йшла стежка. Десь недалеко були рижові поля, але їх з того місця не було видно.

Ми йшли паралельно попри той вал через кущі, коли комсот сказав, що мусить скоро дійти до чола колони і тому виходить на стежку для швидкого переходу. Мабуть за хвилину комсот уже рухав-

ся стежкою, а радисти і я за ним. Далеко не пройшли, коли комсот зупинився, обернувся до мене, отворив рот і хотів щось сказати. Але якраз у той момент з другого боку каналу, мабуть за 30-40 метрів, прозвучала автоматна серія і комсот не сказавши ані одного слова повалився на стежку. Після двох місяців у майже постійних акціях, боях, сутичках я знав як падають поранені, а як падають мертві. Комсот загинув ще стоячи.

Радисти і я зразу скочили з валу головами вниз, не було часу навіть бігти. Тут кожна чверть секунди могла рішити чи залишишся між живими. Все одно кулі нас трохи зачепили. Почалася стрілянина вздовж того каналу. Наша сотня з одного боку, а ворог на другому боці. На заклик підбігають дві кулеметні ланки і займають бойові позиції коло нас. Сильним вогнем змушуємо ворога замовкнути і в тому часі швидко зносимо тіло комсота із стежки у безпечне місце. Санітар потверджує смерть комсота. Важко всім нам. Один із чотових перебирає команду сотні, а я рішив залишитися при впавшому, поки прийде транспорт.

В міжчасі 1-ша Сотня одержує завдання зайняти блокуючі позиції вздовж каналу приблизно там, де ми на той час перебували. Інші сотні мали прочистити терен на другому боці каналу. Це тривало майже до вечора. Протягом тих п'ять-шість годин було чути перестрілки, але до позицій нашої сотні ворог не підходив. Також не було транспорту для покійного Чунг-уя. Для мене той час проходив як вічність. Більшість часу сидів коло Чунг-уя і думав, старався почистити його уніформу і знову думав. Момент, коли він загинув, повторявся у моїй пам'яті безконечно. Хотілося стріляти у ворога, але ворога не було. Час-до-часу мав розмови із новим комсотом, який регулярно перевіряв цілу бойову лінію сотні та зупинявся коло нас та обговорював стан ситуації.

Тому, що було відносно спокійно новий комсот дозволив малим групам вояків ротаційно відвідати покійного командира. Ніхто нічого не говорив. Підходили, постояли, віддали йому почесність і відійшли. Було надзвичайно важко це все спостерігати. Аж під вечір, коли закінчилася акція, прилетів американський гелікоптер із знаками Червоного Хреста. Туди ми поклали кількох пораних та тіло нашого Чунг-уя. А коли гелікоптер піднявся, я також віддав почесність. Смерть цього Чунг-уя залишилася у пам'яті вирізьбленою.

Кожна втрата на полі бою була болючою, але найбільш болюча для мене втрата сталася десь при кінці травня. Між загиблими опинився наш батальйонний лікар, молодший лейтенант медичної служби. Колісь знав його ім'я, а нині ніяк не можу пригадати. Це можливо тому, бо все до нього звертався словом „Бакші” („лікар” по-в'єтнамському). Фактично він ще не був кваліфікований лікар, бо попередньо був тільки студентом медицини. Він перервав студії, бо не стало коштів і зголосився добровольцем в армію у 1964 році.

Бакші був керівником медпункту 1/15 Батальйону, але під час бойових акцій його часто було помітно на передовій лінії, зокрема, коли йшов завзятий бій і не було змоги виносити пораних із поля бою. Тоді обов'язково появлялася постать нашого Бакші. Піклувався раненими не зважаючи на стрілянину чи мінометні вибухи. Він повинен був носити пістоль, але фактично ходив без зброї. Коли перебував у акціях то частиною його уніформи все була велика торба із знаком Червоного Хреста. А в тій торбі він мав все, що було потрібно для порятунку життя численним воякам.

З-поміж в'єтнамців це була особа, з якою я найбільше спілкувався. Він, мабуть, був самотній у нашому батальйоні, який трохи знав англійську мову і це улегшувало розмову. Кожного разу, що батальйон часово перебував у якомусь селі чи була перерва у акціях, тоді дорадники, звичайно, збиралися коло штабу. І тоді, якщо був час, я все відвідував медпункт і мав розмови із Бакші. Розмовляти про все, тільки не про війну. В нього були мрії закінчити медичні студії, одружитися та виховувати дітей. Це була дуже миролюбна людина, завжди усміхнений. Не знаю обставин його смерті і вже забув її точну дату, але переконаний, що він напевно загинув в процесі опіки над раненими. Бо таким був наш Бакші. Його усміхнене лице завжди бачу перед собою.

Інтенсивне темпо акцій на терені 9-ої Дивізії,

(Закінчення на стор. 13)

НОВІ ВИДАННЯ

Поетичність праведної боротьби

Тарас Гунчак

Два роки тому у київському Видавництві „Основи“ побачив світ двотомник нашого видатного сучасника – відомого українського поета, політика, публіциста і громадського діяча Дмитра Павличка „Українська національна ідея“. Це статті, виступи, інтерв'ю та різні документи, в яких віддзеркалюється хронологія незабутніх подій новітньої історії України з кінця 1980-их років до 2011 року. Кожний рік є окремим тематичним розділом в тих двох великих книгах (перший том містить 855 сторінок, а другий – 846).

На перший погляд, двотомник має автобіографічний характер, однак, водночас це унікальне видання є своєрідною енциклопедією українського політичного життя, в центрі якого вирували питання націотворення та повернення до державної незалежності українського народу.

Особливо зворушує вступ до першого тому, який повертає читача до передостанніх років панування в Україні комуністичного тоталітарного режиму, коли Д. Павличко та інші патріотичні члени Спілки письменників України робили поступові кроки до створення Народного Руху України за перебудову. Цей акт, який можна б назвати „Шовковою

революцією“, відбувся на з'їзді Руху у вересні 1989 року – там вперше за советської влади можна було побачити синьо-жовті прапори.

У книгах Д. Павличка вдячний читач знайде статті, листи, виступи на майже всі теми, які тривожать національно свідому людину. Особливу увагу звертав поет і активний громадський діяч на українську мову як інструмент національного будівництва, і саме тому присвятив в своїй праці багато місця цьому підставовому питанню.

Багатох зацікавить текст розмови Д. Павличка з іншим відомим поетом і політиком, Романом Лубківським. Це розмова про значення культури в людському житті, про вплив великих творчих особистостей починаючи від Тараса Шевченка та Івана Франка, на інтелектуальний і духовний розвиток суспільства.

Не менш цікавий діалог між Дмитром Павличком та Олегом Ільницьким, професором української літератури Альбертського університету. Їхня розмова стосувалася і мови, і також політичних поглядів і переконань українців під час виборів.

Подібних розмов Д. Павличко записав багато, в тому числі – й цікаву дискусію 1990 року, в якій брали участь Богдан Горинь, Іван Драч та Володимир Василенко. Цей текст

появився у газеті „Вечірній Київ“ під назвою „Україна стукає у двері європейського дому“. Цей надзвичайно важливий текст документує точки зору провідних діячів України та стан російсько-українських взаємин на початку становлення України як самостійної держави.

Д. Павличко, який тоді очолював Комісію Верховної Ради з міжнародних питань, під час тієї дискусії окреслив позицію Ради: „Ми хотіли б виступати як рівноправна ланка серед інших рівноправних національних державних утворень“. З дискусії ясно, що Москва виступала проти такої позиції України.

Стаття „Єднаймося під одним прапором!“ насправді є докладним репортажем з політично пристрасного спільного засідання Обласних Рад Івано-Франківська, Львова та Тернополя. Я мав щастя бути присутнім і навіть брати участь в дискусійній частині цього засідання. Незабутніми були виступи В'ячеслава Чорновола, Дмитра Павличка та Степана Хмари. Тексти їхніх виступів у Тернополі того дня, 5 вересня 2001 року, також повністю подані у книжці Д. Павличка.

Дискутували політики на такі теми, як майбутній державний устрій України. Якою повинна бути Україна – парламентською чи прези-

ДМИТРО ПАВЛИЧКО

УКРАЇНЬСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ

ТОМ 2

дентською – цікаво говорив С. Хмара. Інші учасники звертали більше уваги на майбутній політичний устрій і про значення політичних партій в тому процесі. При кінці дискусій Д. Павличко сказав: „Знімімо з порядку денного розмову про федеральний устрій майбутньої України. ...Україна має бути соборною і єдиною. І ми виграємо“.

Саме в тому дусі Д. Павличко послідовно працював в процесі українського державотворення, який у дуже важливих нюансах представив читачам в цих двох томах. Поза сумнівами – це значний вклад в історію України.

Одесою керує...

(Закінчення зі стор. 5)

Такою була й його заключна думка: Україна – чудова країна, її треба щиро і жертвовно любити, саме в патріотизмі українців треба шукати відповіді на всі без винятку сьогоднішні проблеми, зокрема і проблеми кадрів.

Однак, можна передбачати, що пристрасті довкола призначення М. Саакашвілі не вляжуться аж до часу його перемоги над корупцією в Одесі або до його поразки у цій боротьбі. Справді є багато незрозумілого в

цьому призначенні. З боку Президента П. Порошенка це дуже сильний, переконливий хід, після цього кроку його вже важко звинувачувати у відсутності політичної волі в боротьбі з корупцією. Але один в полі – не воїн. Просякнуті корупційними зв'язками силові структури Одеси – міліція, прокуратура (досить згадати тільки одного Сергія Ківалова), суди – не підлягають керівникові облдержадміністрації, тобто йому буде потрібна беззастережна підтримка центральної влади. Чи надасть її П. Порошенко? Адже тоді це саме треба буде йому робити і щодо інших губернаторів,

тобто має бути серйозний замах на всю прогнилу державну машину.

Є ще один бік „медалі“. У випадку успіху М. Саакашвілі і неуспіху всіх інших очільників областей у викориненні корупції українське суспільство може опинитися перед деморалізуючою думкою, нібито без „варягів“ годі обійтися, бо самі українці вже нездатні врятувати свою державу, а з нею – свободу і незалежність.

2 липня М. Саакашвілі представив програму економічного відродження регіону, розповів про конкретні заходи з розвитку інфраструктури, туризму, сільського господарства. Пріоритетами стануть розви-

ток морських та річкових портів, створення нового митного центру та центру надання адміністративних послуг, розвиток місцевих громад, з особливою увагою до української Бессарабії, залучення інвестицій в сільське господарство, підвищення якості медичних послуг тощо.

Учасниками зустрічі, присвяченої презентації проектів нового очільника Одещини, були представники посольств США, Великобританії, Німеччини, Канади, Японії, Фінляндії, Швейцарії, а також Європейської комісії, Світового банку, Європейського інвестиційного банку та Міжнародної фінансової корпорації.

Школа в Сиракуз...

(Закінчення зі стор. 8)

колишні випускники школи. Спогадами про навчання в школі поділилися одні з її перших випускників – Ірина Недошитко та Розмері Фрушело, яка й досі веде садочок. Тих учителів, що не дожили до 60-річчя школи, вшановано хвилиною мовчання.

Приємне враження на присут-

ніх зробив шкільний ансамбль бандуристів „Рушничок“ під керівництвом Ірини Юравич, який подавав їм народну пісню „Ой, у полі могила“ та пісню на слова Тараса Шевченка „По перетику ходила“. Учнівське тріо (Вікторія Пісьо, Марійка Троянович, Ірина Чушак) виконало пісню „Чарівна скрипка“.

Про те, що ми не байдужі до трагічних подій в Україні, говорили ведучі, а учасник подій в Києві Р. Волицький подарував школі прапор з подя-

кою українським дітям в Америці від дітей з України за поміч захисникам Батьківщини від російської агресії.

Прозвучала пісня Ігора Білозора „Мамина світлиця“ у виконанні соліста В. Грабового, а відтак пісня „Сивий птах“ учениці школи Діяни Осів (музика І. Чушак). Цю пісню виконав квартет Д. Осів, В. Пісьо, М. Троянович, І. Чушак. Пісню „Україна – це ти“ виконали всі учні школи.

На закінчення з танцями „Вес-

нянка“ і „Гопак“ виступив суміський танцювальний ансамбль „Одеса“ під керівництвом Славки Бобецької, яка сама та її діти теж закінчили Школу ім. Лесі Українки.

Приємною несподіванкою був гумористичний виступ переодягнених вчительок, які назвали себе „Кумці із села“ і розважали присутніх дотепним фолкльорним словом, співом і гумором. Після мистецької програми відбулися бенкет і танцювальна забава.

СПОГАДИ: Війна...

(Закінчення зі стор. 12)

яке почалося при кінці лютого 1965 року тривало без перерви протягом березня, квітня й травня. Зокрема, це відносилось до нашого батальйону, бо несподівано для нас штаб дивізії залишив наш батальйон алярмовою частиною в квітні й травні. За тих більше як трьох місяців, 1/15 Батальйон втратив вбитими і важко пораненими майже одну третину свого чисельного стану. Легко ранених залишали у строю. Щойно в червні цей алярмовий обов'язок перейшов на інший батальйон. Але майже рів-

ночасно з тим ворог немов би пішов кудись на вакації.

Наступні три місяці, в порівнянні до попередніх трьох, на терені 9-ої Дивізії були відносно спокійні. Якраз у тому періоді почали масово прибувати до Південного Вьетнаму регулярні війська Америки, так що в пізніших роках чисельність досягла до пів мільйона. Але на терені ріки Меконг американських бойових частин ми не бачили, бо початково вони зосереджувалися у середніх та північних областях. Це фактично був початок війни на серйозно.

Цікаво, що тоді також учні шкіл українознавства в Америці почали писати збірні листи із привітаннями

та рисунками до вояків-українців у В'єтнамі. У тих умовах такий лист чи пакет був найбільш приємною несподіванкою для вояка. Одержавши таке від зовсім незнайомих дітей підносило вояків на дусі й тимчасово забувалася війна.

Кожна війна має свої особливості, свої обставини; порівнювати те, що діялося у В'єтнамі із подіями на сході України у 2014-2015 роках не є вказане і нема потреби. Це інакші країни, інакші культури і мови, інакші континенти та клімати, інакші століття. Все таки, і тоді у В'єтнамі, й тепер на Донбасі, кидають гранати, стріляють кулемети, пахають міномети, гримить артилерія, гинуть люди – вій-

ськові й цивільні. Отже, для тих, хто є на передовій лінії, суттєвих різниць дуже мало.

Ветерани Донбасу (військові та добровольці) напевно мають чи мали побратимів подібних до моїх в'єтнамців – безстрашного комбата Фу, рухливого комсота Нію, поважного комсота Чунг-уя, навіки усміненого Бакші та багатьох інших, чи кубинця – рядового вояка Рона Грігалбу, чи українця – майора Мирона Дідурика. І вони будуть їх згадувати навіть 50 років пізніше, бо таких не забувають.

Петро Содоль – майор (у відставці) армії США.

ПОСТАТІ

Вітаємо політолога Анатолія Камінського з 90-річчям!

Микола Галів

У відзначенні життєвих ювілеїв роки, властиво, не є суттєвими, а є тільки нагодою для підкреслення їхньої ваги, осягнення того змісту, яким вони були насичені. У цьому ключі вважаю за приємність і честь привітати відомого члена нашої громади ювіляра Анатолія Камінського і хоч би фрагментарно розповісти про його довгий і багатий подіями життєвий шлях.

А. Камінський народився 17 травня 1925 року у Кошляках, Збаразького повіту, на Тернопільщині. Належав до генерації, яка не мала можливості безжурно прожити юнацькі роки. То був надзвичайно складний період європейської історії між двома світовими війнами – зокрема складний переплетінням пановних тоді ідей та ідеологій, котрі мали вплив і на західно-українську активну молодь: волютаризму, націоналізму, нацизму, фашизму, соціалізму, комунізму й інших. В умовах гострої боротьби цих ідей формувалась і в 1929 році постала за кордоном Організація Українських Націоналістів (ОУН), яку схвально сприйняла переважна частина молоді західної України.

Принагідно тут варто ще згадати подібну організацію – Фронт Національної Єдності (ФНЄ) Дмитра Палієва, яка, втім, не довго діяла.

Це був дуже складний передвоєнний час і страшні роки Другої світової війни. Відомо, скільки горя і крові принесли в цей край „перші совети“ в 1939 році, називаючи себе „визволителями“. У 1941 році

їх замінили „носії вищої культури“ (kulturtrager) – гітлерівці, які вивозили українську молодь на рабську працю до Німеччини.

Ідеологія інтегрального націоналізму, яка у 1930-1940-ві роки мала визначальний вплив на нашу молодь, зводилася до цього ясно-го імперативу: „Здобудеш українську державу або згинеш у боротьбі за неї“. У цьому ідейному руслі формувався світогляд і характер юного Анатолія. У 16-річному віці він став членом ОУН, а невдовзі – одним з провідних членів, себто Закордонних Частин ОУН (згодом ОУНЗ відділилась, щоб сповідувати демократичні постанова Третього Великого Збору ОУН 1943 року). А. Камінський також був членом Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради і Середовища УГВР.

Середню освіту А. Камінський здобув у Львівській гімназії в 1943 році. Восени наступного року почалося його емігрантське життя – спершу в Австрії, а трохи згодом – в Німеччині. У Мюнхені студіював в Українському Вільному Університеті, водночас активно займаючись організаційною працею.

Наша перша зустріч відбулась під кінець 1940-их років у Регензбурзі. Відтак довгий довгий час ми дружили і жили в сусідстві у Мюнхені. Я належав до теренового провуду Західної Німеччини, відповідаючи за сектор Юнацтва ОУН, а А. Камінський – до Крайового Зв'язку ЗЧ ОУН, очолюваного тоді сотником Української Дивізії, інженером за професією, Богданом Під-

гайним. Завданням референтури КЗ було вишколювати кур'єрів і посилати різними шляхами до Проводу ОУН в Україні. В цьому ключі референтура КЗ співпрацювала з англійською розвідкою. А. Камінський вже у той час володів англійською мовою.

В УВУ А. Камінський здобув докторат і почав студіювати міжнародні взаємини у Лондонській школі економічних і політичних наук, зі спеціалізацією – теорія і практика дипломатії.

У 1960 році А. Камінський емігрував до США і працював як секретар і науковець у відомому Дослідно-видавничому об'єднанні „Пролог“ у Нью-Йорку, під керівництвом Миколи Лебеда і Мирослава Прокопа. Зокрема досліджував процеси, що відбувались у Радянському Союзі і в Україні. Водночас був членом редакцій „Українського Самостійника“ і журналу „Сучасність“, публікував аналітичні статті у газеті Українського Народного Союзу „Свобода“, після відновлення незалежної української держави в 1991 році співпрацював з київськими виданнями „Політика і час“, „Віче“, „Толока“, „Демократія“ й інших.

У 1989 році А. Камінський став професором УВУ, читав лекції про міжнародні взаємини та міжнародне публічне право, а також провадив курси з актуальних проблем радянської і пострадянської дійсності в Україні. У 1996-1998 роках був деканом факультету права і суспільно-економічних взаємин УВУ. Читав окремі лекції читав

лекції у Київському Національному Університеті ім. Тараса Шевченка і Львівському Національному Університеті ім. Івана Франка.

Особливо слід відзначити плідну проукраїнську працю цього непересічного політичного аналітика, коли в 1983-1989 роках він був керівником Української служби Радіо „Свобода“ у Мюнхені. Саме він залучив до творення програм Радіо „Свобода“ широке коло українських дослідників і членів десидентського руху – Надію Світличну, Миколу Руденка, Леоніда Плюща й інших.

А. Камінський є автором низки дуже цінних наукових і публіцистичних праць на теми української визвольної політики, зокрема книжок „На новому етапі“, „За сучасну концепцію української революції“, „Між двома революціями“, „Край, еміграція і міжнародні закуліси“ й інших.

Після смерті голови Політичної Ради ОУНЗ, мгр. Дарії Ребет, А. Камінський очолює Політичну Раду ОУНЗ, є провідним членом Середовища УГВР, дійсним членом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка.

Шановний наш ювіляр далі активно працює в ім'я і ця його праця, безсумнівно, заслуговує на монографію.

Щиро вітаю дорогого друга Анатолія з 90-річчям, бажаю йому у кріпкому здоров'ї й успішній праці для добра українського народу, прожити ще довгі роки життя. З Богом!

Нью-Йорк

Донбас – це Україна?

(Закінчення зі стор. 4)

Проукраїнські патріотичні партії в кращі для них часи набирали на тих територіях місцями максимум 20 відс. При тому, що, незважаючи на гасла „Росія, Путін, поміри!“, які лунають з тих територій через російські ЗМІ, проросійські партії типу „Русского бльоку“ там не набирали ніколи і 3 відс.

Але, враховуючи те, що туди не скоро повернуться біженці-українці – якщо взагалі повернуться – то хто там зараз візьме повну владу в свої руки?

Тому Мінські домовленості – це домовленості про офіційне віддання окупованих територій Донбасу в руки бандюг, керованих Росією. Бо неофіційно ті території вже здані – через продажно-безвольну політику української влади.

Чим скористалися як місцеві проросійські бандити, так і військові яструби сусідньої держави.

І коли сьогодні офіційні ЗМІ сором'язливо кажуть про якісь невідомі незаконні військові формування на Донбасі – це суперечить фактам.

Фактам того, що окуповані тери-

торії повністю контролюються і управляються Російською Федерацією.

Сьогодні, якщо реально дивитися на існуючий стан речей, Україна не має шансів повернути втрачені території Криму і Донбасу. І можна як заклинання повторювати, що Крим і Донбас – це Україна, але насправді це вже не так.

Можна, звичайно, розказувати про те, що Росія колись знесилиться і відпустить зі своїх пазурів загарблене – але досвід Придністров'я, Абхазії і Осетії свідчить про зворотне.

Більше того – Росія хоче йти далі, і відкрито про це говорить вустами своїх провідних політиків.

Депутати Державної Думи вже порушують питання про законність відділення від СРСР країн Балтії.

Деякі з них, можливо, завтра порушать питання про законність відділення від СРСР Азербайджану, Грузії, Вірменії, Казахстану, Таджикистану, Узбекистану, Турменії, а також про законність відділення від Росії Фінляндії і Польщі.

Цих розмов не було б, якби Росія відчувала себе слабкою. Очевидно, що економічні санкції не спрацьовують належним чином. Та і як

вони можуть спрацювати, якщо економіку Росії – країни з 140-мільйонним населенням – економіку, яка тримається на продажах газу і нафти, фактично продовжує утримувати 40-мільйонна Україна, купуючи у Росії і газ, і нафту, а тепер ще й електроенергію?

Україна є повністю енергетично самодостатньою – навіть щодо газу і нафти, не кажучи про електроенергію. Україна добуває газу більше, ніж потрібно для забезпечення населення – але значна частина видобутку перебуває в приватній власності і невідомо, куди йде той газ.

Окрім того, в Україні створені олігархічні „прокладки“ – обленерго, облгази – посередники між державою і державою, які як паразити висмоктують всю економіку держави.

І при тому Україна продовжує спонзорувати військового агресора, виплачуючи тому мільярди доларів за газ і нафту, маючи можливість того не робити – за рахунок переходу на власні ресурси і, в крайньому випадку, на закупівлю газу і нафти у нейтральних країн.

Росія ще й тому може будувати пляни на подальше захоплення територій по прикладу Донба-

су – що практично всі витрати з утримання населення – пенсії, соціальні виплати, вода, електроенергія, газ – на неконтрольованих Україною територіях лежать на плечах народу України. Такого, здається, в світовій практиці ще не було.

Індія, наприклад, має захоплені території в провінції Кашмір, від яких вона не відмовляється – але ж і не утримує їх. Декілька рядів колючої проволоки – і все.

Якщо держава не може контролювати територію і не може її повернути – хіба вона повинна ту територію утримувати?

Так, Конституція України утверджує цілісність території України. Включно з Кримом. Але в реаліях уже більше року це не так. То чи не час застосувати статтю 73 Конституції про всеукраїнський референдум щодо території України?

Чи продовжимо війну, яку і війною боїмося офіційно назвати? Війну до переможного кінця? До кінця фінансуючи агресора?

(„Українська правда“, 17 червня)

Анатолій Герасимчук – журналіст, місто Калинівка, Вінницька область.

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 120 років на службі діаспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати:

973-292-9800 дод. 3042

Річна передплата – \$90. Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Липень 2015 року, ч. 178

До 65-річчя Об'єднання Демократичної Української Молоді

Олексій Коновал

Після Другої світової війни в таборах переміщених осіб у Німеччині постала проблема виховання української молоді з східних та центральних земель України, які зазнали багато переслідувань від комуністичної влади, пережили Голодомор 1932-1933 років. Молодь з Галичини відразу опинилася в Пласті та в Спілці Української Молоді. У рядах цих двох організацій було мало молодих східняків.

В 1949 році Іван Багрянний, який очолював Українську Революційно-Демократичну Партію (УРДП), написав велику статтю „До проблеми молоді“ в журналі „Наші позиції“. Він писав, що потрібна організація молоді не націоналістична, а національна. Створення такої організації – це насамперед справа самої молоді, і керівництво в ній мусить належати молоді. За допомогою членства УРДП 18 червня 1950 року на установчих зборах в Нью-Йорку було засновано Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ).

Збори підготувала й скликала ініціативна група, яку очолював Павло Мигаль. Виявилось, що створити нову організацію молоді було легко, але втримати її на належному рівні важче.

До помочі новоствореній організації прийшло членство УРДП, яке в той час було порозкидане по багатьох країнах. Спершу утворились філії ОДУМ в США та Канаді, а пізніше в Англії, Бельгії, Бразилії, Аргентині та Австралії. Але через масовий виїзд громадян з цих країн до США і Канади, філії ОДУМ в тих державах перестали існувати.

В США філії ОДУМ були створені й активно працювали багато років в Чикаго, Філадельфії, Нью-Йорку, Сиракюз, Клівленді, Гартфорді, Бріджпорті, Бафало, Ньюарку, Трентоні, Міне-

аполісі, Портланді, Нью-Бранзвіку і Сомерсеті, Дітройті, Рочестері, Форт Вейні, Пасейку і Гошен-Елкгарті. Для координації роботи ОДУМ в усіх країнах, де існували філії ОДУМ, в США в кінці 1953 року було створено Центральний комітет ОДУМ. Першим головою був вибраний Юрій Нагорний, а після нього головами були Василь Пономаренко, Євген Федоренко, Микола Француженко, Юрій Криволап, Віктор Педенко, Олексій Пошиваник, Микола Мороз, Віктор Ліщина, Юрій Лисик та Віра Петруша. В 1956 році створено Референтуру юнацтва та Виховну раду та „Юний ОДУМ“, бо перед тим в ОДУМ була молодь старша.

Прапор та емблему ОДУМ виготовлено за проектом майора армії Української Народної Республіки Миколи Битинського. Емблема складається з срібного пшеничного триколоса – символу молодості та сили української землі, вpleтеного в золотий тризуб на блакитному щиті. Внизу є напис „ОДУМ“. Прапор ОДУМ – блакитне полотнище, на якому на передній стороні емблема ОДУМ, а на другій стороні золотими літерами напис: Об'єднання Демократичної Української Молоді. Тексти гімну ОДУМ „Вперед, сини народу“ та маршу „Ми об'їхали землю навколо“ написав Іван Багрянний, а музику – Григорій Китастих.

Виховна праця й форма діяльності є подібна до тих, що в Пласті та СУМ, лише ОДУМ звертав більшу увагу на працю молоді в мистецьких одиницях, в ансамблях бандуристів, співочих та танцювальних групах, хорах та струнних оркестрах та ансамблях.

Філія в Чикаго створила струнну оркестру в 1962 році під керівництвом Анатолія Степового, ансамбль бандуристів – 1964 року, яким керували впродовж 22 років Г. Китастих, Анатолій Луп-

по, Євгенія Косогор та О. Пошиваник. Ансамблі бандуристів були в Філадельфії (керівник Петро Гурський), в Мінеаполісі (керівники Володимир і Таня Вовки та Мотря Пошиваник), в Дітройті (керівник Петро Китастих) та в Гошен-Елкгарті.

Починаючи з першої зустрічі ОДУМ в 1952 році в Ніягара-Фолс, ОДУМ США і Канади щорічно влаштовували зустрічі членства та прихильників на оселях „Верховина“, „Українське село“, „Київ“ коло Торонто, в містах, де були філії, а найчастіше на своїх оселях „Київ“ в штаті Нью-Йорк та „Україна“ коло Лондону в Канаді.

Починаючи з 1951 року, почав виходити журнал ОДУМ „Молода Україна“, який виходив місячно до 2001 року. Сторінки ОДУМ подавалися в газетах „Українські вісті“ в Німеччині, а в США – „Куток Одумівця“ в „Українському Житті“ в Чикаго та в газеті УНСоюзу „Свобода“ під назвою „Літопис ОДУМ“ в 1960-1973 роках.

В 1965 році з нагоди 15-річчя ОДУМ видано „Альманах-збірник ОДУМ“. Молоде покоління, що творило ОДУМ, постаріло, а покоління, народжене в США і Канаді, почало асимілюватися й ставати американцями й канадцями українського походження. Усе ж ще й далі існують, хоч і небагато, філії ОДУМ в США і Канаді. Щорічно відбуваються місячні табори малят, виховників, відпочинковий та бандуристів на оселі „Україна“ біля Лондону.

Про автора: Олексій Коновал став членом ОДУМ у 1951 році майже відразу після приїзду до США й був активним в управі філії в Чикаго, пізніше в Головній управі та Центральному комітеті ОДУМ. В „Свободі“ ОДУМ мав сторінку, яку він редагував. Син автора є активістом ОДУМ у Чикаго. Внуки О. Коновала кожного року їздять на табори ОДУМ в Канаду.

Щиро дякуємо за підтримку Фундації!

Від часу появи попереднього числа сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви на різні цілі такі особи та організації:

39,673 дол. США (50 тис. канадських) – **Віра Канарейська**, член Фундації, яка померла 7 травня 2014 року, заповіла таку суму для Фундації; 10,000 дол. – **парафія Української Православної Церкви США св. Покрови в Філадельфії** на видавничі потреби (чек прислав Петро Гурський); 3,400 дол. – **Маруся та Іван Гнипи** (з них 1,400 дол. на конкурс творчої молоді „Бористену“, 1,100 дол. для дітей-сиріт-інвалідів, 800 дол. для „Бористену“ та бюлетеня „Наша Церква Київський патріархат“ та 100 дол. для потреб редактора журналу „Бористен“ Фіделя Сухоноса); 1,000 дол. – **Василь Стан** (з них 500 дол. для газети „Літературна Україна“ та по 250 дол. для „Бористену“ та газети „Світло Просвіти“ в Кривому Розі); 300 дол. – **Анатолій Валюх-Брантон** для української армії, що боронить Україну від російських загарбників; 250 дол. – **Петро і Оля Матули** на потреби Фундації; 200 дол. – **Сестрицтво парафії Української православної церкви св. Андрія в митрополії Вашингтону** на видання книги Галини Могильницької; по 100 дол. – **Микола Скиба** (молодший), для української армії, **Дарія Самотулка та Федора Ефименко**; 75 дол. – **Роман Воронка**; по 50 дол. – **Володимир Токар** для української армії та **Наталка Бірко** в пам'ять її чоловіка на потреби Фундації; 30 дол. – **Володимир Кривоніс** на видання книги Галини Могильницької; 25 дол. – **Валентина Преско**.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію, яка цього року відзначає своє 40-річчя, щоб вона могла допомагати виданням та пресі України, сиротам, студентам, армії України, яка ставить опір російським терористам на сході України.

Треба будувати світогляд української молоді

Промова голови ініціативної групи Павла Мигалю на відкритті організаційних зборів ОДУМ 18 серпня 1950 року в Нью-Йорку.

Вітаю всіх присутніх, що прийшли сюди в ділову, поважну і плідну атмосферу обговорити й вирішити справи, які протягом довшого часу хвилюють велику частину молодих умів і сердець. Не помилюсь, коли скажу, що ці ж справи турбують, може, ще в більшій мірі й наших батьків. Вони хотіли б бачити в нас надійну опору і зміну, якій призначено довершити їхній великий історичний почин. Ці турботи може найвиразніше сформулював недавно президент Колумбійського університету Айзенгавер, промовляючи до 8,108 студентів, які скінчили цього року науку в школах цього закладу. „Від сучасної молоді, – сказав він, – залежатиме, чи світ стане моральнішим і благороднішим, чи буде цинічним і неморальним... Нема в Америці такого лиха, якого віра, любов свободи, інтелігенція та енергія її громадян не могла б вилікувати“. На цьому місці сміємо ствердити, що українська молодь демократичних переконань протягом останнього півстоліття все змагала до того, щоб світ „став моральнішим і благороднішим“. Одночасно смію також запевнити, що „віра, любов свободи, інтелігентність та енергія“ молодих співгромадян українського роду допоможе Америці, якій призначено бути в проводі світу, не лише вилікувати, а й викорчувати з корінням найбільше, найзагрозливіше і найнелюдськіше лихо – лихо московсько-комуністичного поневолення, народовбивства і рафінованої брехні про „земний рай“.

Нині ми будемо радитися над тим, як створити організацію, що будувала б світогляд української молоді на загальному пізнанні, а не на побічних закличках, що виховувала б і кристалізувала українську молодь згідно із найвищими людськими демократичними поняттями, що кріпила б її духовно і фізично, що ушаслилювала б її на підставі духового розвитку при максимальній внутрішній дисципліні. Здаємо собі звіт, що це спра-

ва не одних зборів, не кількох тижнів чи місяців, не кількох статей чи рефератів, подібних до тієї „Хай молодь учиться демократичних засад“ („Свобода“, ч. 135 з 10 червня 1950 року), не десятка молодих ентузіастів. Саме тому ми й запросили сюди наших поважніших громадян – педагогів, письменників, журналістів, громадсько-політичних діячів, мистців і науковців. Хочемо, щоб вони приглянулися до нас, пізнали нас і допомогли нам. Може, на сьогоднішніх зборах їм доведеться бути ще спостерігачами і дорадниками. Ми хотіли б, щоб більше говорила сама молодь так, як вона вміє і розуміє ці справи. Але коли б і говорили наші шановні гості, то молодь, втомлена сварками і взаємозвинученнями, має право вимагати, щоб групові порахунки були перенесені на інше поле.

Маю за обов'язок підкреслити, що ініціативній групі для підготування до скликання цих зборів і виготовлення доповідей та основних документів, які будуть дані до обговорення, доводилось працювати у винятково невідгдних, тяжких та складних обставинах, в порівняно короткому часі, і, на жаль, майже без участі старших і досвідченіших людей, які, сподіваємось, не тільки не будуть гострі в оцінках, але й у підготовці до першого з'їзду та в щоденній діяльності нашої організації матимуть ще нагоду нам річево й ділово допомогти.

Дописи і листи
до Фундації ім. Івана Багряного,
членські внески і пожертви
просимо посилати на адресу:

Bahriany Foundation
19669 Villa Rosa Loop
Fort Myers, FL 33967

Сторінку редагує Олексій Коновал

УПЦ США несе допомогу в Україні

о. Василь Пасакас

САВТ-БАВНД-БРУК, Нью-Джерсі. – 10 червня дітей з Знам'янського дитячого будинку в Кіровоградській області вперше в житті запросив до міста в піцерію Єпископ Української Православної Церкви (УПЦ) США Даниїл, який відвідав віддалені райони України, щоб привезти гуманітарну допомогу біженцям та пораненим воїнам. Владика Даниїл провів цілий день в будинку-сиротинці. Діти, на чолі з директором сиротинця Тетяною Валько, зустріли Владика Даниїла обіймами і поцілунками.

За кілька днів до поїздки в сиротинець Владика Даниїл отримав повідомлення від іподиякона Андрія Свансона з парафії Успіння Пре-

Під час зустрічі із біженцями з Донецької та Луганської областей.

святої Богородиці УПЦ США у місті Джонсі, Оклахома, який вісім років тому був членом місійної групи, що приїздила до цього сиротинця, а тепер також перебуває в Україні і хотів би зустрітися з дітьми. Владика Даниїл з радістю погодився на пропозицію іподиякона А. Свансона супроводити його в поїздці.

Діти вітали гостей концертною програмою з 20 пісень та 15 поетичних композицій, які вони вивчили напам'ять і співали та декламували, сидячи у своїх інвалідних візках.

Промовляючи від імені Митрополита Антонія, духовенства та вірних Церкви, Єпископ Даниїл подякував дітям за слова любови, а працівникам – за нелегку працю з дітьми.

Єпископ також відвідав нещодавно відремонтований Монтесорі-центр для фізичних вправ дітей-інвалідів, випробував пульти дистанційного управління до усіх кондиціонерів, які були встановлені завдяки жертвності парафії УПЦ США.

Після обіднього відпочинку діти сіли у пасажирський мікроавтобус, який два роки тому придбала для сиротинця УПЦ США, і відправилися в місцевий ресторан-піцерію у Знам'янці, де для них замовили морозиво, соки та піцу. Коли перебування в ресторані добігало кінця, офіціанти розпитали про візиту дітей-інвалідів і були зворушені, коли більше дізналися про благодійну працю УПЦ США з дітьми-сиротами. Кожній дитині вони подарували повітряну кульку, а продавці сусідніх крамниць принесли дітям маленькі подарунки. Всі розплакалися.

7 травня Єпископ Даниїл разом з протоієреєм Василем Завірюхою – настоятелем парафії Успіння Пресвятої Богородиці у Нортгемптоні, Пенсильванія та провостом Духовної семінарії св. Софії у Савт-Бавнд-Бруку, Нью-Джерсі, побував у Православному християнському центрі „Логос“ у передмісті Києва.

Близько 180 чоловіків, жінок та дітей отримали фінансову допомогу на загальну суму 30 тис. дол. Ці фонди зібрали вірні УПЦ США, а також члени Союзу Українок Америки та Товариства збереження української спадщини Північної Каліфорнії, які спільно надають допомогу переселенцям з Донецької та Луганської областей.

Єпископ Даниїл вітає дітей Знам'янського сиротинця.

Протоієрей Микола Ільницький – засновник центру, розповів про життя переселенців. Владика Даниїл оглянув приміщення та новостворену ферму, яка налічує понад 300 курей, гусей, качок та індиків і забезпечує харчування дітей і дорослих.

З уваги на зростання бойових дій на східному фронті делегація УПЦ США змушена була відкласти візиту до сіл біля Дебальцевого і Мар'їнки, але останні біженці, які прибули з цієї місцевості, дістали допомогу з рук делегації.

Владика Даниїл у супроводі о. В. Завірюхи відвідав Львівський військовий шпиталь, де розподілив фінансову допомогу серед поранених вояків Збройних Сил України. Крім допомоги, яка була надана у попередні рази, ще 5,000 дол. були доставлені пораненим та членам їх сімей.

Конкурс „Іду з дитинства до Тараса“ допомагає дітям

Ірина Галай

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – У 2007 році, на заклик вчителів української мови та літератури, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) розпочав конкурс „Іду з дитинства до Тараса“. Цей конкурс розпочинається в березні по селах, районах, а потім відбувається по областях, де обласні переможці отримують у нагороду дводенну подорож до Києва та Канева.

Цього року поїздка розпочалася 22 травня, у день перепоховання праху Тараса Шевченка з Петербургу до Канева. В групу з 30 осіб входять переможці конкурсу з Донеччини (з території, підконтрольній Україні). Усміхнені та щас-

ливі вони розпочали свою мандрівку із Києва до Канева, на Чернечу Гору, щоб вклонитися генієві українського народу, великому Тарасові.

Це особливі школярі. Вони пережили війну. Поряд з їхніми оселями, їхніми школами гриміли вибухи від пострілів, мін і гранат. У їхнє життя увірвалися страшні пережиття втрат, біль чужа і своя. Вони мають свій вимір часу: до і після війни. І в кожного з них свої пережиття, своя сумна історія.

Їхня перемога в конкурсі та подорож до Києва та Канева, допомагають їм повірити в добро, відчутти турботу та силу єдності розкиданих по цілому світі українців, забути хоча б на трошки про війну, відчутти велич і красу рідної України.

Від щирого серця діти дякували всім, хто доклав своїх зусиль і коштів для здійснення цього чудового проекту. Наступного року ЗУАДК самостійно не зможе продовжити цю надзвичайно вартісну і потрібну програму через брак коштів, які виносять до 2,000 дол. на область.

Хто бажав би допогти підтримати цих здібних дітей і їхню віру, їхній патріотизм, їхнє бажання творити та змінювати світ на краще, просимо посилати свої пожертви на адресу: UUARC, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111. Докладніше про діяльність і програми ЗУАДК можна дізнатися, завітавши на електронну сторінку www.uuarc.org або зателефонувавши на число 215-728-1630.

Переможці конкурсу „Іду з дитинства до Тараса“.

10 Year Term Life Insurance*

- Minimum policy \$20,000
- Issue age 16-85
- In Maryland, the issue ages are 46-85
- Premium rates will not go up. Payable for 10 years

Age	Male non smoker	Female non smoker
35	\$10.33	\$9.45
40	\$12.86	\$11.11
45	\$17.33	\$14.18
50	\$24.68	\$18.29
55	\$34.93	\$24.15

Monthly premiums for \$100,000 policy.

For instant quotes call
888-538-2833

The Ukrainian National Association, Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
General information – 800-253-9862
www.UkrainianNationalAssociation.org
facebook.com/UkrainianNationalAssociation

**Term Coverage
at Extra Affordable
Rates!**

Term Life Insurance provides a solution for you temporary life insurance needs, protecting you and your family for a specific period. Payout only within term of policy.

10 Reasons to Buy Term Insurance

- Reason #1: You own a home
- Reason #2: You're in debt
- Reason #3: Marriage
- Reason #4: A new baby
- Reason #5: You buy a bigger home
- Reason #6: A promotion
- Reason #7: A growing family
- Reason #8: A new job
- Reason #9: You become widowed or divorced
- Reason #10: Retirement

Федеральна Кредитова Кооператива САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК

Загостіть на наш оновлений вебсайт:
www.selfreliancenyc.org

*Тепер Ви можете швидко ознайомитись з нашими послугами, електронно
полагоджувати свої справи та досягнути Вашу фінансову мету.*

Our Promise to You ➡
Confidentiality, professionalism, ultimate value,
and service are always top priority.

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Ярмарок присвятили 250-річчю книги

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – У 1765 році в тодішньому Єлисаветграді були видані книги „Кав'ярня“ Жан-Батиста Руссо та „Азбука“, надруковані так званим цивільним шрифтом. Це були перші нецерковні видавничі проекти у тодішній Російській імперії. 250-річчю цієї події був присвячений 23 квітня перший у місті книжковий ярмарок „Весняний книговир“, ініційований кіровоградським видавництвом „Імекс“ (директор Тамара Саміляк) та підтриманий обласною владою.

У ярмарку взяли участь книгарні, видавництва, літературні творчі спілки, бібліотеки. Відбувся він у

Всесвітній день книги і став святом для тих, хто любить і шанує літературу.

Молоді автори – переможці конкурсу ім. Валерія Гончаренка, цього дня зібралися в обласній організації Спілки письменників, щоб обмінятися думками про літературну творчість, а нагороди їм вручали на ярмарковій площі, де вони також читали свої твори.

У книгарні „Буки“ волонтер Оксана Червона збирала пожертви і виручені від продажу книг гроші на допомогу тим, хто захищає Україну від російської агресії. Обласна наукова бібліотека ім. Дмитра Чижевського збирала книги для формування бібліотечок для воїнів.

Молоді автори – учасники конкурсу ім. Валерія Гончаренка.

Поставили пам'ятник Шевченкові

Членка ініціативної групи зі спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові Лариса Крот з онуками Наумом та Ігнатом. (Фото: Євген Цимбалюк)

Євген Цимбалюк

СТЕПАНЬ, Рівненська область. – Перша спроба вшанувати Тараса Шевченка у граніті в селищі Степань була зроблена у 1991 році, коли почали збирати гроші на добру справу, однак задум не здійснили.

Восени минулого року на сесії селищної ради ініціативна група повторила пропозицію і депутати дали згоду на встановлення пам'ятника.

Величезний камінь вагою 8,5 тонн під його основу надали в гранітному кар'єрі. Автором монументу став скульптор Анатолій Антикуз. Пам'ятник встановили в парку між скульптурними композиціями на честь земляків, що воювали в лавах УПА, і на честь „Небесної сотні“.

На відкриття пам'ятника зібралося чимало людей. Виступаючи говорили про Кобзаря, цитували його мудрі вислови, висловлювали сподівання на мир, спокій в державі. Бо, як сказав присутній на торжестві гість з Америки Микола Ковальов: „Там, де Шевченко, України ніколи і нікому не викоренити“.

Відзначили річницю відновлення державності

Урочисте віче представників громадських організацій і львівської громади. (Фото: Марта Осадца)

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 30 червня на площі перед Ратушею відбулося урочисте віче представників громадських організацій і львівської громади з нагоди 74-річчя проголошення Акту відновлення державності 30 червня 1941 року. Хвилиною мовчання вшанували пам'ять українських героїв, котрі полягли у боротьбі з нацистським та радянським режимами.

Голова Товариства політ'язнів і репресованих Петро Франко і голова Львівської організації братства

воjakів УПА Олесь Гуменюк говорили про нинішню ситуацію в Україні, наголошували, що ветерани тішаться тим, що молодь так масово демонструє приклади відданості Україні, патріотизму і героїзму.

На закінчення віча співали Роман Ковальчук, виконавець авторських пісень Олександр Шевченко і народний самодіяльний хор учасників визвольних змагань, УПА та ветеранів праці „Нескорені“.

Закінчилося віче спільним виконанням „Маршу українських націоналістів“.

Святкування життя ЛЯРИСИ КУКРИЦЬКОЇ ЛИСНЯК ЛОРЕТ Кохана дружина, мати і сестра

Відома та улюблена актриса українського та американського театру, телебачення та кіно, відійшла від нас в неділю, 5-го липня 2015, в оточенні своїх рідних і близьких.

Ми будемо святкувати її життя та досягнення спогадами про неї на дві okazії:

В суботу, **18 липня** в Похороннім Заведенні Петра Яреми 129 East 7th Street New York, NY 10009 від 6:00 - 9:00 вечером.

В неділю, **9 серпня** (день народження Лариси) в Community Reformed Church of Manhasset 90 Plandome Rd Manhasset, N. Y. 11030 в 4:30 по полудні.

Вона на завжди залишиться дорогоцінною та улюбленою своїм чоловіком Володимиром, своїми відданими дочками Улею та Ладодою, своєю сестрою Тамарою Гомер та своєю широкою родиною в США, Канаді, та Україні.

Пожертви в пам'ять Лариси можна скласти до вашого місцевого притулку для тварин або Orphan's Aid Society for Ukraine – www.oasukraine.org

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA

З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Ділимося сумною вісткою, що 25 червня 2015 року відійшла у вічність наша найдорожча Мама, Бабця і Прабабця

СВ. П.

ОКСАНА БАБ'ЮК

з дому Мацик

нар. 24 травня 1933 року в Луцьку, в Україні.

Похоронні відправи відбулися 30 червня 2015 року в похоронному заведенні Nagan-Chambelain Funeral Home.

Похорон відбувся в церкві та на цвинтарі св. Андрія Первозваного в South Bound Brook, NJ.

У глибокому смутку залишилися:

дочки	- Роксоляна Крамарчук
	- Тамара Баб'юк з родиною Тимом Делабела і Андрійком Делабела
внуки	- Александер Крамарчук з дружиною Рейчел
	- Джеймі з чоловіком Джіном Таланським та дітьми Елісою і Наталією
синова	- Айлін Брейді
братова	- Олександра (Ала) Мацик
братанок	- Володимир Мацик з дружиною Іриною і дітьми
швагер	- Мирон Баб'юк з дружиною Уляною
племінниця	- Ася Баб'юк з чоловіком Грегом Стаббс та дітьми
кузини	- Оксана з чоловіком Віктором Малгановим і родиною
	- Ліля Рома Пащук з родиною
	- Галина Гурі з сином Данилом

Замість квітів, пожертви можна складати на допомогу жертвам Війни Гідності через UNWAL Br. 86, 704 Snowberry St., Longmont, CO 80503-9428

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 15 червня 2015 року в Балтиморі, Мд., відійшов спокійно у вічність наш найдорожчий Тато, Дідо, Прадідо і брат

СВ. П.

д-р Микола Ласійчук

дентист

народжений 11 листопада 1924 року в селі Воскресінець (біля Коломиї), Коломийський район, Івано-Франківська область, колишній підстаршина Дивізії „Галичина“.

Похоронні відправи відбулися 19 та 20 червня 2015 року в Українській католицькій церкві св. Михаїла в Балтиморі, Мд. Тіло покійного спочило на цвинтарі св. Михаїла в Dundalk, MD.

У глибокому смутку залишилися:

донька	- Оксана Палійчук з чоловіком Василем
внуки	- Ксеня Палійчук Скорсоліні з чоловіком Дейвидом
	- Наталка Палійчук
правнуки	- Софія Скорсоліні
	- Матейко Скорсоліні
сестра	- Галина Глановська з родиною
	родина та друзі в Україні та Франції.

Вічна йому пам'ять!

св.п. Марія Галич Дуткевич

Марія Дуткевич народилась 30 червня 1925 року в Україні, в селі Нехаївка, Чернігівської області. Її батьки – Петро і Анна Городиські-Галич походять з українського козацького роду.

Рятуючись від штучного Голодомору, який забрав життя мільйонів українців, у 1932 році родина переїхала до міста Запоріжжя.

У 1946 році Марія вийшла заміж за нашого батька – Мирослава Дуткевича, з яким познайомилась у таборі переміщених осіб в німецькому місті Ельванген, а у 1949 році нова сім'я переїхала до Детройту.

Марія отримала медичну спеціальність фельдшер, пізніше одержала сертифікат помічника лікаря, і протягом 45 років своєї професійної кар'єри працювала як медсестра і головна медсестра у різних госпіталях метрополії Детройту.

Марія Дуткевич активно працювала в українських громадських організаціях – в Союзі Українок Америки, Асоціації Українських Медсестер, Пласті та інших.

Марія Галич Дуткевич відійшла з цього світу 3 червня 2015 року після 3-ох місяців боротьби з наслідками інсульту.

Похоронні відправи відбулись у Кафедральному Соборі Покрови Пресвятої Богородиці Української Православної церкви у місті Southfield. Марія похована на цвинтарі St. Hedwig у місті Dearborn Heights штату Мишиген.

Марія залишила в смутку дітей: Ярослава (Богдана Урбанович), Григорія, Ірину, Віру (Юрій) Федорак, Івана (Тамму), сестру Серафіну (Tito) Marzotto, а також восьмеро внуків: Jason, Соломію, Michael, Megan, Лесю, Богдана, Chance і Madeline.

Дякуємо Тобі, Мамо, за те, що виростила нас у любові, співчутті, самоповазі, в повазі до інших і до нашого українського коріння. Ти дала духовного багатства до нашої родини і дала нам життєвої сили і наснаги. Ми завжди будемо Тебе любити і будемо шанувати в пам'яті той час, коли ти була з нами. Ти назавжди залишишся в наших серцях.

Вічная Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 18-го червня 2015 року, на 89-му році життя відійшла у Божу вічність наша найдорожча Дружина, Мама і Бабуня (баба Настя)

СВ. П.

Анастасія Бутрій

з дому Шестопапка,

народжена в селі Костільники, Буцацький р-н, Тернопільська область, Україна.

Залишились у глибокому смутку:

чоловік	- Іван
дочка	- д-р Анна Блюй з чоловіком Борисом
син	- д-р Євген
внук	- Андрій Блюй з дружиною Анною
сваха	- Любомира Блюй
племінники	- Лідія Яхницька з чоловіком Любомиром
	- Юрій Гавілей з дружиною Галею
	- Христина Дяченко з чоловіком Ігором та дітьми Віктором і Анею
	- д-р Марко Качан з дружиною Меланією
	- Анна, Володимир, Ярослава і Богдан Шестопапки з родиною в Україні

та ближчі і дальші родичі в Америці та в Україні.

Вічна їй Пам'ять!

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАЇТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Відділ реклами – 973-292-9800, дод. 3040

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вмінь писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanald@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку. Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
олія - 1 галлон, тушонка - 3 ф., саямі - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя

OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920

Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя

CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тілних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

**Selfreliance
VISA® Platinum**

**9.9%
APR**

Будь на Крок Попереду

БЕЗ річної оплати

300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

**Full
Financial
Services**

Selfreliance.Com
2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

*Annual Percentage Rate. Річна % ставка на день 6 грудня 2013р. становить 9.9%.
Сконтактуйтесь з Касою "Самопоміч", щоб довідатися сучасні ставки, які міняються.
Тільки для дійсних і нових членів Кредитівки. За додатковою інформацією телефонуйте
на № 888.222.8571.

